

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 840 Lej
Fél évre ... 420 Lej
Negyed évre ... 210 Lej
Havonta ... 70 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Drágít az állam

Az aradi dohányraktár ma be- szüntette a dohányfélék kiszol- gáltatását, persze felsőbb rendelet- re, mivel Bucurestiben elhatároz- ták, hogy fölemelik a trafik árát. Arról már tudunk, hogy a postai tarifát is fölemelik és előre veti ár- nyékát a vasúti tarifák emelése is. Az állami üzemek tetiát emelik az általuk nyújtott szolgáltatások és szükségleti cikkek árát. Elszómo- rító rövidlátás irányítja ennek az országnak egész gazdasági életét, amelyet szanalni nem tud ez a gazdasági politika, a bajok kutfor- rását nemhogy gyógyítanak, de még csak meg sem keresik, ha- nem az állami árdrágítás nagyon könnyű, de nagyon káros eszközh- ez nyulnak.

Maga az ország nepe — nem a spekuláció, hanem a komoly közgazdasági tényezők — nem es- tek kétségbe a lej külföldi jegyzé- sének kedvezőtlen alakulása miatt, nem ültek föl a spekuláció manő- vereinek, hanem megbecsülték a lejt a maga igazi értékében. Hiába nyomta le külföldön a kormány helytelen politikája vagy a külföldi ellenszenv a lejt, hiába mester- kedtek a külföldi pénzesoportok a lej értékelésén, idebent az ország- ban megmaradt a lej vásárló ere- je. A zürichi jegyzés hetek, sőt hónapok óta alacsonyra taksálja a román pénzt, de mi, az ország la- kossága becsületesen tartjuk pénz- zünk árnívóját, sőt annyira érté- keljük, hogy az utóbbi hetekben éppen a legfontosabb és nélkülöz- hetetlen élelmiszerek árát — szem- ben a lej külföldi értékelésének egvre eső tendenciájával — le- szállítottuk. A közeli hetekben ol- csóbb lett a kenyér, lement az ára a husnak és a belföldön előállít- ható iparcikkek árában is enyhü- lést mutatott a piac.

Ha az állam az árdrágításban ilyen példával jár elől, akkor hamarosan talál majd követőket, s így lehet, hogy néhány hét alatt olyan drá- gitás lesz majd összes szükségleti cikkekben, amely tultesz a kor- mányhatósági árdrágításra is.

Eppen most, a lej értékelésé- nek kritikus napjaiban kellett vol- na arra törekednie a kormánynak, hogy minden eszközzel és bármi- lyen uton is tartsa a szükségleti cikkek árnívóját és gátat vessen minden árdrágítási törekvésnek. A kormány az ellenkezőjét csi- nálja és példát ad az árdrágításra. A példa vonzó lesz, az bizonyos, de hogy aztán hol áll meg majd ez a drágítási folyamat, arra nem tud választ adni a rövidlátó gaz- dasági politika.

Elhalasztották a kisanant-konferenciát. — Megváltoztatták Ledererné halálos íté- letét. — Kiraboltak egy aradmegyei bor- kereskedőt. — A megszorultak vámszedői. — Bankfiókokra érvényes a devizakorlá- tozás. — Megvakította magát egy nagy- váradi uriaszony. — Kiutasítják Belgrád- ból a pápai nunciust. — Halálraszánták az aradi Kölcsey-Egyesületet.

Átszervezik a városházát

Robu főpolgármester nyilatkozata az aradi közigaz- gatás átalakításáról és a közigazgatási törvény ren- delkezéseinek kiegészítéséről. — Az aradi közüzeme- ket nem engedik beolvasztani az adminisztrációba.

(Saját tudósítónktól.) Robu János dr. főpolgármester ma rész- letesen ismertette az Aradi Köz- löny munkatársával azokat a tár- gyalásokat, amelyeket Bucuresti- ben folytatott az új közigazgatási reformról, s közölte azokat a vál- tozásokat is, amelyeket a reform életbe léptetésével Aradváros ad- minisztrációjában kereszttül kell vezetni. A főpolgármester részle- tes és alapos előadásában rámuta- tott arra, hogy a városi igazga- tás egész mai rendszere megvál- tozik és helyébe az adminisztrá- cióknak olyan formája lép, mely- ben szakosztályokra oszlik a vá- rosi igazgatás. A város élén a választott községtanács, az abból alakítandó állandó bizottság és a primár állanak. A már kidolgo- zott séma szerint öt ügyosztály- nak kell legalább lennie a város- nál és pedig: közigazgatási, pénzügyi, műszaki, egészségügyi és állategészségügyi osztályok- nak, amelyek élén egy-egy osz- tályfőnök fog állani. Az erre vo- natkozó részletes tervezeteket már ki is dolgozták a főpolgár- mester, aki az egyes ügyosztá- lyok keretében megszervezendő csoportok munkakörét és a tiszt- viselők beosztását is elkészítette már. Érdekes változás lesz az, hogy az egészségügyi és állat- egészségügyi osztályok főnökei, akik az eddigi rendszer szerint állami ellenőrzés alá tartoztak, a jövőben teljesen a városi tanács hatásköre alá kerülnek.

Hiányzik a tervezett beosztás- ból a gazdasági osztály, melynek pedig igen nagy és jelentős sze- repe van a város egész gazdasági életében. Közölte a főpolgárnes- ter velünk, hogy fel is hívta a mi- niszter figyelmét arra, hogy az önkormányzati joggal bíró váro- soknak igen hatalmas vagyonuk van, gazdálkodást folytatnak és olyan berendezésekre van szüksé-

gük, amelyek fölött csak a gaz- dasági ügyosztály megszervezé- sével, illetve a meglevő gazdasági ügyosztály megfelelő átszervezé- sével lehet megfelelő felügyeletet tartani és azokat fejleszteni. A főpolgármester hivatkozott arra, hogy a törvény megengedi az osz- tályok számának szaporítását és erre engedélyt is kért a minisz- tertől, aki nem állja útját annak, hogy a város föntartsa gazdasági ügyosztályát.

Másik ügyosztály megszerve- zéséről is szó van. A főpolgár- mester nyilatkozata szerint a ka- pott utasításokból az tűnik ki, hogy a városi üzemeket be akar- ják olvasztani a műszaki ügy- osztályba, ami azt jelentené, hogy sem önálló költségvetése nem volna az üzemeknek, sem pedig nem tudnának olyan sza- bad működést kifejteni, ami ezek- nek az üzemeknek a fölvirágos- tatására okvetlenül szükséges. Robu dr. főpolgármester rámu- tatott a miniszter előtt arra, hogy a városi üzemeket nem lehet a közigazgatás lassu és nehézkes béklyójába szorítani azok műkö- désének korlátozása nélkül és hogy a bucuresti-i közüzemek is önállóságra törekzenek. Kérte ezért a főpolgármester a minisz- tertől, hogy függetlenítsék az üzemeket a városi adminisztrá- ciótól, amire a miniszter meg is adta az engedélyt. Most a főpol- gármester utasítást adott a köz- üzemek szabályrendelet tervezeté- nek elkészítésére és amint ez megvan, nyomban fölterjesztik a miniszternek jóváhagyásra azt a tervezetet, amely megóvja és biz- tosítja a városi üzemek önálló- ságát.

Nincs szó a városnak adott utasításokban sem a kulturpalotá- ról, sem a városi tűzoltóságról. Ezeket külön szervekként illesz- tik be majd a városi adminisztrá-

cióba, amint hogy külön intézkedé- sek kellenek majd a fejlett admi- nisztrációju Aradváros több intéz- ményének az új rendszerbe való beolvasztására is.

Vajudik

a francia kormányválság A miniszterelnökök egymásután utasítják vissza a megbízatást.

(Páris, november 25.) Tegnap dél- után Briand közölte Doumergue köz- társasági elnökkel, hogy nem vállalja el a kormányalakítást. Visszalépésé- nek valószínűleg az az oka, hogy a szociálistákkal nem tudott megegyez- ni. Az elnök ezután Doumer szená- tort, a szenátus pénzügyi bizottságá- nak elnökét kérte magához az Elyséebe és felajánlotta neki a mi- niszterelnökséget. Doumer huszon- négy órai gondolkodási időt kért, hogy politikai barátait tanácskozzon. Első útja Briandhoz vezetett, akinek felajánlotta a külügyminiszteri tárcát. A szociálisták azonban le- hetetlenné tették Doumer vállal- kozását, mert vagy hét miniszteri tárcát vagy a miniszterelnökséget követelik. Utóbbi esetben beérnék azzal, hogy azok a pártok alakít- sák meg a kabinetet, amelyeket eddig támogattak. A szociálista- párt különben elhatározta, hogy akár egyedül is vállalkozik a kor- mány átvételére. Doumer vállal- kozásának megghiusulásával Paul Boncour, Heriot, Renault, Malvy és Briand nevét emlegetik, mint miniszterelnök-jelölteket.

Adótisztek

titokzatos tragédiája.

Rejtelmes halál a robogó kocsin.

(Dej—Dés, november 25.) Végze- tes szerencsétlenség történt tegnap Déjen. Két állami tisztviselő, Pap Ti- vadar és Gai György déji adótisztek tegnap délután kocskirándulást tet- tek egy közeli községbe. Onnan visz- zatérve, Pap az ülés alól egy fejszét vett elő és azt széles jókedvében mint egy diadalmi zászlót lobogtatva, Gai feje fölött tartotta. Egy kerézköke- nésnél Pap kezében megingott a fej- sze és hirtelen lezuhant Gai fejére, akinek az állát valóságos lemets- zette. A kétségbeesett Pap a lovak közé csapott, hogy megsebesült tár- sának segítségét szerezzen, de mielőt- még beértek a déji kórházba, Gai tel- jesen elvérzett s meghalt. Pap Tiva- dart a rendőrség letartóztatta és nyo- mozást indított, hogy a gyilkosság véletlen vagy előre megfontolt szán- dékból történt-e.

Házhelyeket

követelnek az aradi tartalékos tisztek.

Rohkanti tisztek gyűlése. — Új vezetőség megválasztása.

(Saját tudósítónktól.) A tartalékos tisztek országos egyesületének aradi csoportja új vezetőséget választott. Az újjáalakuló gyűlésen a tagok nagyszámúban jelentek meg. Vlad Sándor nyug. ezredes elnök üdvözölte a megjelenteket és felhívta a tagokat, hogy intenzívebben vegyenek részt az egyesület működésében, majd Cloban D. Gábor ismertette az egyesület megalapítását és eddigi tevékenységét. Felhívta a tagokat, hogy a díjakat pontosan fizessék be és megemlíti, hogy nyáron az egyesület néhány rokkanat tartalékos tiszteket fűrdőre küld. Moldován I., majd Neamtiu István a házhelyek kiosztásáról beszéltek és megállapították, hogy a tartalékos tiszteket sérelmek érték a kiosztásnál. A gyűlés elhatározta, hogy bizottságot delegál egy, a legfelsőbb agrárbizottsághoz intézendő memorandum összeállítására. Ezután következett az új vezetőség megválasztása, amelynek eredménye a következő: elnök Vlad Sándor nyugalmazott ezredes, alelnök: dr. Robu János főpolgármester, tartalékos százados, titkár: Lupsa Coriolán tart. főhadnagy, pénztáros: Cloban D. Gábor tart. főhadnagy; választmányi tagok: Sándor de Vist Valér nyugalmazott alezredes, Popovici Mihály tart. százados, dr. Nedelcu Miklós tart. főhadnagy, Zima Tibor országgyűlést képviselő, tart. százados, dr. Pascutu Sever tart. főhadnagy, dr. Stoinescu Sándor tart. főhadnagy, dr. Kell József tart. százados és Stefanut Sabiu tart. főhadnagy lettek. Vlad elnök záró szavai után az ülés véget ért.

Kloroformos rablótámadás.

Titokzatos lakástorziogatók Targu-Muresen (Marosvásárhelyen.)

(Targu-Mures—Marosvásárhely, november 25.) Tegnap reggel vakmerő rablótámadás történt az Alsó-ucca 21. számú házban. Tocan őrmester lakásában reggel nyolc órakor megjelent egy fekete ruhás fiatalember és odalépett az őrmester feleségéhez, akinek fejét egy hirtelen mozdulattal beborította egy kloroformmal átítatott kendővel. Az asszony a kloroform hatása alatt nyomban mély álomba merült. A támadó ezután teljesen kifosztotta a lakást. Ugy látszik, hogy a zsákmánnyal nem volt megelégedve, mert még az őrmesterné ujjáról is lehúzta a gyűrűket. Az asszony délelőtt tíz órakor ébredt fel álmából, azonnal a rendőrségre sietett, amely széleskörű nyomozást indított a vakmerő kloroformos rabló kézrekerítésére.

Az „ARADI KÖZLÖNY“

40 éves lényes pályafutását az előfizetők és hirdetők hatalmas táborára kíséri. A közönség ragaszkodását az bizonyítja legjobban, hogy sokan vannak közöttük, akik az első számtól kezdve előfizetői és hirdetői az „Aradi Közlöny“nek.

Cáfolják az orosz-román tárgyalások hírét.

(Moszkva, november 25.) Litvinov kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy külföldi lapokban a román-orosz tárgyalásokról megjelent hírek, amelyek már arról is tudni véltek, hogy Odesszában a tárgyalások megkezdődtek, nem felelnek meg a valóságnak. — Oroszországnak Besszarabiával szemben elfoglalt álláspontja változatlan marad és a szovjetkormány sem közvetve, sem közvetlenül nem tett javaslatot Romániának újabb tárgyalások felvételére.

Két gyilkosság történt a régi királyságban.

Leszurttak az uccán egy munkást Buzauban. — A menekülő gyilkosok megsebesítették az üldöző rendőrt.

(Bucuresti, november 25.) Két megrendítő gyilkosság történt a régi királyság két városában. Az egyik Buzauban. Lázur I. Vazul és Apostol Demeter buzaui munkások régebbi haragból kifolyólag rátámadtak a munkáiba siető Sandu Ilés gyár munkásra, akit több késszurással megöltek. A szerencsétlen munkás segélykiáltására az elősiető rendőr fűzőbe vette a menekülő gyilkosokat, akik hét revolverlövést adtak le üldözőjükre. A lövések egyike eltalálta a rendőrt, aki a földre rogyott és így a gyilkosok elmenekülhettek. Mindkét sebesültet beszállították a kórházba, ahol a megszuirt munkás rövidesen kiszervenvedett. A rendőrnek bal

kulcsfontját törte el a golyó. — A másik gyilkosság színhelye Ploesti volt. Egyik ploesti-i korcsmában Barsan Demeter fuvaros összeveszett Suteu Vazul nevű barátjával, majd eltávozott az ivóból. Suteu rövidesen szintén haza igyekezett, amikor egy kapu alól előugrott Barsan és követelte, hogy Suteu menjen vissza vele a korcsmába s mert megsértette, fizessen neki italt. Suteu tiltakozott a követelés ellen, vitakozva visszaérkeztek a korcsmaajtóig, ahol újabb heves szóváltás fejlődött ki közöttük, majd Barsan hirtelen kést rántott és Suteut több késszurással megsebesítette, aki a szurások következtében rögtön kiszervenvedett. A gyilkos fuvarost letartóztatták.

Harc a hadseregparancsnokságért Frigyes főherceg és IV. Károly között.

Napvilágra került a világháború egyik legszenzációsabb okmány. — A háború közepén puccs indult meg Habsburg Frigyes ellen az akkori trónörökös érdekében.

(Bécs, nov. 25.) Szenzációsan érdekes, titkos háborús okmányt bocsátott most a nyilvánosság elé Vorner Mihály vezérkari őrnagy, aki a háború alatt a vezérkar főnökének személyi adjutánsa, bizalmasa volt. Az okmány érdekes tartalmát eddig csak az a néhány magasrangú beavatott tudta, akik annak idején közel állottak a bécsi udvarhoz, vagy a vezérkari főnökséghez, azonban eddigelő ők is szigorúan titokban tartották azt, mígnem most Vorner őrnagy teljes terjedelmében azt kiadta emlékirata során. Ez a nagyérdeklőségű háborús dokumentum még 1916-ban született, a nagy háború kellős közepén; a gorlicei offenzíva diadalutja után terjesztették elő ezt az írást, vagy inkább javaslatot az akkor uralkodó I. Ferenc József elé. A javaslat készítője — s ez külön szenzáció — az akkori uralkodóháznak egy magasrangú, aktív katonai szolgálatot teljesítő tagja volt, a tartalma pedig valósággal bombaként hatott a néhány beavatott körében. Nem kevesebbről volt szó az előterjesztésben, mint arról, hogy az osztrák-magyar armádia akkori fővezérét, Frigyes főherceget mozdítsák el hadseregparancsnoki állásától, mozdítsa el az uralkodó, s helyébe a monarchia akkori trónörökösét, Károly főherceget — a későbbi IV. Károlyt — állítsák. Azt a kívánságot is hangsúlyozta a memorandum, hogy a főhadiszállást ugyanakkor Teschenből Bécsbe, illetve Badenbe helyezze. Ez a kettős javaslat, mely főleg Frigyes főherceg ellen irányult, az intézőkörökben sok szóbeszédre adott alkalmat. Nem lett azonban belőle semmi, mert I. Ferenc József, aki töretlenül hiva-

voit a hagyományoknál, egyáltalán nem volt kapható semmiféle „forradalmi“ újításra vagy változtatásra; s így legalább az uralkodó haláláig minden maradt a régi ben.

A memorandum kétségtelenül érdekes részleteit, amely pontokban van foglalva, itt adjuk:

Előterjesztés

a Hadseregparancsnokság Bécsbe, Badenbe, vagy annak környékére való áthelyezéséről.

1. A főhadiszállás.

Ha a haditérképre tekintünk, az első pillanatban meggyőződhetünk arról, hogy a jelenlegi főhadiszállásnak, amely Teschenben van, földrajzi fekvése nem felel meg. Teschen távol esik így a délnyugati, mint a délkeleti fronttól, sőt az északi fronttól sem esik sokkal közelebb mint Bécs, amelynek a fekvése feltétlenül kedvezőbb lenne erre a célra. Innen a telefon- és távirati összeköttetés is jobb, a német főhadiszállás közelsége vagy messzesége pedig nem változtat semmit a jelenlegi hadseregvezetésen. Éppen ezért az volna a helyesebb, ha a főhadiszállás Bécsbe, vagy környékére, Badenbe helyeztetnék át.

2. Öfensége a trónörökös.

Öfensége Károly trónörökös jelenlegi katonai pozíciója nem megfelelő, valósággal tarthatatlan. Még sem járja, hogy a trónörökös, aki egy virágzó, teljes ifjuságában levő tetterős férfi, s a hatalmas osztrák-magyar monarchia trónjának örököse, egy német generálisnak legyen alárendeltje, bármilyen talentumos is különben az a generális. Ha azon a fronton

győzelem van, azt von Seeckt generális dicsőségére írják, de ha kedvezőtlen ott a helyzet, akkor a visszahatás a trónörökösre is háramlik. Egészen bizonyos, hogy ezt a fentebb vázolt tarthatatlan helyzetet maga a császári fenség is érzi. Ezt a visszasságot pedig csakis egyetlen módon lehetne megoldani. Öfenségét, Károly trónörökösét az összes osztrák-magyar tengeri és szárazföldi hadaknak élére kell állítani, s egyben a főhadiszállást az ország központjába helyezni. Ezáltal a megoldással lehetővé tehetjük Öfenségének, hogy agilitását, erejét, tudását a dinasztia, az osztrák és magyar nép javára már most megfelelő módon érvényesíthesse s országát szolgálatára legyen. Öfensége Frigyes főherceg, a jelenlegi hadseregparancsnok megmaradhat az új generalissimus mellett.

3. A vezérkar főnöke.

Nem helyes, hogy Hötzen-dorfi Conrad öccseléaciája állandóan egy kis vidéki városkában Teschenben, vagy a front közelében tartózkodik. A hadszerencse minden ingadozása személyét is érintené, amál is inkább, mert ilyen esetekben aztán megtörténik, hogy telelőtlen elemek minden alkalmat fel fognak arra használni, hogy Hötzen-dorfi Conrad ellen hangulatot keltsenek. Példa van erre: a negyedik hadsereg ideai szerencsétlen eseténél számos váriációkban kolportáltak híreket arról, hogy emiatt a vezérkar főnökének az állása megrendült. Sőt igaztalan kritikával illették a vezérkari főnök magánéletét is. Így érthető, hogy a vezérkari főnök veszt a tekintélyéből, ami nagyban elősegíti azt, hogy a vezetést a németek ragadják magukhoz. Hogy ezeket a sötét intrikákat elűtüssük, legjobb megoldás volna az, hogy egy olyan ragyogó képességű személyiség mint a vezérkari főnök, teljes világosságban álljon az illetékesek szeme előtt. Az ő helye tehát nem egy kis városban, hanem Bécsben van. Így állandóan alkalmat volna arra, hogy állásából eredő nagy befolyását megfelelő helyen kellő érvényesíthesse a monarchia javára. De a munkája is megfelelő körüzetbe kerülne, s egyben önként adódna az, hogy minden intézkedése kontrollálható volna az új főparancsnok részéről, s ez esetben már Károly trónörökös volna az, aki szintén Bécsben tartózkodna rendszeresen.

4. Konkluzió. Az előadottakból egyetlen helyes következtetés világlik ki, ez: a helyzetparancsolta szükségesség. A főhadiszállás Bécsbe helyezendő át s Frigyes főherceg helyett Károly trónörökös legyen az osztrák-magyar haderő új generalissimusa.

De hiába volt minden, hiába való volt a Habsburg-főhercegi körből származó memorandum: I. Ferenc József nem fogadta el a javaslatot: maradt minden a régi ben.

— Leégett egy malom. Bucurestiből jelentik: Az elmúlt éjjel ismeretlen okból kigyulladt a husi-i nagy malom, amely a körötte lévő raktárakkal együtt porig égett. A raktárban lévő hat vagon buza, három vagon liszt és tíz vagon korpá a borzalmas tűz martaléka lett. A kár meghaladja a 10 millió lejt.

Kintasítják Belgrádból a pápai nunciust.

Súlyos konfliktus támadt a Vatikán és Jugoszlávia között.

(Belgrad, nov. 25.) A jugoszláv állam és a pápai udvar között nagy feltűnést keltő incidens keletkezett, amelynek — mint tudósítónk jelenti — esetleg súlyos következményei lesznek. Az történt, hogy Gasparri bíboros, pápai államtitkár nem akarta fogadni a jugoszláv kormány által Smolaka helyére kinevezett vatikáni követet, ami a jugoszláv politikai körökben és a sajtóban nagy felháborodást keltett. A Vatikánnak ezt az eljárását a belgrádi sajtó nyílt kihívásnak tartja, s a diplomáciai viszony megszakításának tekintti. A kormány rendkívül érélyes hangú tiltakozó jegyzéket intézett a Vatikánhoz. A külügyminisztérium külön jegyzéket juttatott el a belgrádi pápai nunciushoz

és. Ebben közlik Pellegrinetti nunciussal, hogy mielőbbi elégtételt követelnek a jugoszláv kormányt ért sértésért. A jegyzék különben hangsúlyozza, hogy a kormány azt kívánja megtudni, hogy tulajdonképpen miért nem fogadták el a Vatikánban Jovanovics kinevezését. A „Politka“ értesülése szerint valószínű, hogy a Jovanovics-ügy miatt a Vatikán belgrádi megbízottja ellen a kormány hasonló lépésekre szánja el magát és az incidens békés elintézéséig kiutasítja a nunciust a fővárosból.

A belgrádi hangulatra jellemző a „Balkan“-nak az a cikke, melyben arról ír, hogy abban az esetben, ha a Vatikán tényleges állam volna, meg kellene küldeni neki a hadiuzenetet.

Tóth Nagy István esete a „jánnyal“.

Egy ágyai hadirokkant szerelmi históriája. — Előbb a pénztárca tűnik el, aztán a „jány“. — Később megkerül a pénztárca, de előkerül a bicska. — Végül újból eltűnik a pénztárca is, a bicska is, de a vőlegénységnek is vége.

(Saját tudósítónktól.) Mikor kiálltak reggel a nagyváradi vonatból, Tóth Nagy István ágyai gazdálkodó, hetvenszázalékos hadirokkant és ifju vőlegény, az ép karjával magához ölelte mátkája, Kerekes Vera huszonötéztendős keanyzó pruszlikos derekát és így egymáshoz simulva szűrődtek át a tolongáson. Az indóház előtt megálltak egy percre, mivel Tóth Nagy István igazított a vállán lévő tarisznyáján, miközben deresedő bajuszával igen közel férközött a lány füléhez.

— Előbb a gyűrűt vesszük meg — sugta félhangosan — aztán a két szép „firhangot“ a „tisza“ szobába, meg egy új szubladót is szívem, ha még marad a két ezer lejéből, mert ha szegények is vagyunk, kirendel az Isten mindent sorjában. És legényesen nevetgél utána a negyvenkésztendős hadirokkant vőlegény. Kerekes Vera, a mátkája, azonban nem nevetett, nagyon álmos volt, fél éjjel rázta a vonat, meg különben is sápadt volt a tegnapi sirástól, ami még most is fullasztotta belül, mert félt szegény Aradtól.

Eltűnik a pénztárca.

Szegény Kerekes Vera nagyon félt Aradtól. Különösképpen a Pécskai-uti vendéglőtől, de legkülönösebben a vendéglő csaposától, akinek tavaly ugyanazt ígérte, mint Tóth Nagy Istvánnak, tudniillik, hogy a felesége lesz. Nagyon sápadt volt hát, nagyon álmos és nagyon félt, hogy véletlenül összetalálkozzék Máté János nevezetű csapossal az uccán, amint így karizogást megyen az új vőlegényével. Azért türelmetlenül nógatta a férfit: — Menjünk már, Estvány, mit állunk?

— Még csak a pénzt hadd nézzem, — mondta Tóth Nagy István és csonka kezefejével a mándlija baloldalára bökött, de azután megszédült egy kicsit, vörös lett a nyaka és valami furcsán szalajtott ki a száján. — Híj, a kirilejzumi! — mondotta és nagyon beleizzadt, de a dudort csak nem érezte a szíve fölött. Kiabálni kezdett:

— Ellopták a pénzem, ellopták a pénzem, rendőr, rendőr!

Jött a rendőr és mind a hárman bementek a vasuti őrszobára. Ott a vőlegény — még — dühösebb lett, a menyasszony még sápadtabb. A rendőr pedig Kerekes Vera kebeléből kiemelte az eltűnt pénztárcát.

Eltűnik a „jány“.

Kerekes Vera nem tudta, hogy került ki az őrszobából. Csak arra emlékezett, hogy hirtelen lesujtott rája Tóth Nagy Istvánnak levegőbe emelkedett karja. A kezében azonban ott maradt a pénztárca és még annyit hallott, hogy Tóth Nagy István ráesett a lócúra és nyöszörögve mondta a rendőrnek: — Hagyja, ne bántsa, fusson... vigye a pénzt is... a mátkám volt a jány... a Verus...

Verus a Pécskai-utra támolygott. A csaposlegény, bizonyos Máté János nevezetű, meglátta, behívta és Verus ekkor sirni kezdett. — Gondoltam, ha eltűnik a pénz, — sirta — nem lesz miből venni gyűrűt, azért loptam én el, de visszaadtam volna otthon. Nagyon jó ember volt az Estvány, tíz évet sinylődött fogságban, hát megesejt rajta a szívem, mikor sirva megkért. De hogy Arad felé hozott a vonat, nagyon az eszembe jutottál János, oszt míg aladt, elvettem tőle a pénzt, hogy ne lehessen az övé. Nesze, itt van...

Máté János nem sokat szaporította a szót s mert egy vendég türelmetlenül kezdett, megfogta a Vera kezét és leültette.

A pénz, a bicska és a rumos-jegeg.

Tóth Nagy István tudott Máté Jánosról, meg Vera ígérteréről, hát ő is a Pécskai-utra ment. Kétszer elsétált az ivó előtt, aztán benyitott. A söntésben csak a csapos volt, aki örömmel fogadta földijét. Kezefek, örültek, István nem is rendelt, János fölött és koccintottak. A harmadik pohárnál István nekidurálta magát: — Izé, János, nem láttad erre felé Verust?

... Kiféle Verust? — Nona tu

Bőrünk csodái

Egy 5—6 centiméternyi bórdarabnak körülbelül 2700 porusa van, melyek száj gyanánt a lélekzészre szolgálnak. Az összegyűlt porszemek azonban természetes funkciójukban megátadják. A Kadum-szappan bő habja azonban mélyen hatol be ezekbe a porusokba, minden piszoktól kimossa őket és a bőrnek visszaadja teljes szépségét.

Kapható gyógyszerárakban, Matszet-üzletekben. Nagyban a „Standard“ drogueriában Bucuresti.

Cadum Szappan

dek semmi Verusról.

— Hazudsz! — mondta rá István. — Hazudsz mint egy bitang kutya! A te szeretőd az a jány, hozzád szökött, mikor eljött tőlem.

— És ha?!... Kinek gondja rája? Azt szeret, akit akar!

— De a pénzem — mondotta — az nála maradt. Kéne, mert hogy itt maradnék a városban, ha már úgy megcsufoltatok, hogy nem mehetek vissza a faluba.

János leguggolt a söntés mögött, kotorászott és odadobta Istvánnak a sárga disznóbőr-erszényt. — Itt van, eredj. István most hörögve kacagni kezdett és valahonnan bicska is került a kezébe. — Ugy lám, te bitang kutya, elvetted tőle az én pénzemet, együtt loptátok el. mi? Szurt, döfött jobbra-balra, majd azt érezte, hogy valami üveggel fejbe vágják s az eltűnt szá-

jába rum csurog be. Megszédült kicsit és kis idő múlva az uccaköveken tért magához. Nagyon sajnált a háboruban megcsontult bal kezefeje.

Tóth Nagy Istvánt a rendőrn szedte fel a földről, viszont az utána hajított disznóbőr-bugyeilárist állítólag egy masgyerek találta meg. Így vallotta ezt a rendőrségen Máté János is meg, Kerekes Vera is, aki még azt is mondotta, hogy ő csak a Mátét szereti és az ő felesége lesz. Tóth Nagy Istvánnak pedig a rendőrtiszt adott utaköltséget, hogy hazamehessen a faluba. Alázatosan megköszönt és az első sarkon beült egy kocsmába. Ott inni és sirni kezdett szegény Tóth Nagy István, ágyagzaldokodó, hetven százalékos hadirokkant és szerencsétlen sorsu vőlegény.

Pénzes Arthur.

Hozzák az Oroszországban élő hadifoglyokat

(Bucuresti, november 25.) A román-orosz vegyes bizottság legközelebbi ülésén megbeszélés tárgyát fogja képezni a még Oroszországban levő, mintegy 10.000 román hadifogoly repatriálása. Ha a két állam között elvi megállapodás jön létre, egy egy harmadik állam közvetítését fogják kérni a repatriálás végrehajtására. Olyan államhoz fordulnak, amely diplomáciai összeköttetésben áll Oroszországgal.

Megvakította magát egy nagyváradi uriaszony.

Szerencsétlen fiatal hadiözvegy megrendítő tragédiája

(Oradea-mare—Nagyvárad, november 25.) Egy tömeglakásban borzalmas módon követett el önmaga ellen merényletet tegnap délután egy harmincéves uriaszony: Cimpian Györgyné. A szerencsétlen asszony egy tizenhat centiméteres vasszeget döfött mindkét szemébe azzal a szándékkal, hogy megvakítsa magát. A tizenhatcentiméteres vasszög az asszony balszemét teljesen szétroncsolta, míg a jobbszemen könnyebb, gyógyítható sérülést ejtett.

Cimpian Györgynét eszméletlen állapotban szállították a poliklinikára, ahol Fried dr. szemspecialista vette kezelés alá az asszonyt, akinek jobb szemét sikerült operáció révén megmenteni. A fiatalasszony Kiskér községből származott el és a háboru előtt onnan ment férjhez. A háboru alatt súlyos csapás érte, amennyiben férje hadifogságba esett s tíz esztendő óta nem hallott hírt felőle.

Az asszony támasz nélkül állott s végül is annyira elszegényedett, hogy az utóbbi időben egy aradi-uti tömeglakásban volt kénytelen magát meghuzni. Cimpianné idezeit az utóbbi évek csanásai na-

gyon megrongálták s állandóan üldözési mániában szenvedett. Dr. Fried szemorvos valószínűnek tartja, hogy a szerencsétlen asszony pillanatnyi elmezavarásban követte el szörnyű tettét. Operáció után Cimpiannét falujába, Kiskérre szállították, ahol nagy kiterjedésű rokonsága van.

— Herczeg Ferenc jubileuma. Budapestről jelentik: Az Akadémián ma megalakult a Herczeg Ferenc 40 éves írói jubileuma alkalmával rendezendő ünnepségek előkészítő bizottsága. Az ülésen a magyar irodalom és művészet reprezentábilis alakjai jelentek meg. Az ügyvezető Csathó Kálmán lett, a diszelnökök Bethlen István miniszterelnök, Csernoch János hercegprímás, Klébelsberg Kunó és Rákosi Jenő lettek. Elhatározták, hogy a jövő év januárjában és februárjában egy a fővárosban, mint a vidéki városokban diszelnadásokat rendeznek, kiadják Herczeg Ferenc összes műveit és nagyszabásu propagandát indítanak, hogy a jubiláns műveit idegen nyelvekre is lefordítsák.

Kirabolnak egy aradmegyei borkereskedőt.

A szívesen látott ismeretlen vendég magával vitte a pénzt és az ékszereket. — Furfangos ügynök garzdálkodása egy aradmegyei községben.

(Saját tudósítónktól.) Furfangos szélhámosnak esett áldozatul az elmúlt napokban Japa Tódor kovaszinci jómódu borkereskedő. Az elmúlt hét elején Japa vilamoson Radnára ment át, hogy a CFR. vonalon Petrosénybe utazzék egy nagyobb mennyiségű borszállítmány dolgában. A vonat indulása előtt betért a radnai állomás mellett levő vendéglőbe, ahol ebédet rendelt. Az étteremben Japát egy jól öltözött, 25 évesnek látszó, nyírott barna bajuszu férfi megszólította és utazása iránt érdeklődött. Japa gyanútlanul elmondta, hogy gazdag kovaszinci borkereskedő s az idegen kérésére — aki különben egy nagy aradi vállalat ügynökének mondotta magát, aki jelenleg ökröket vásárolt Radnán — jóhiszeműleg leírta a rendelőkönyvből kitépott lapra a címét és azt átadta az idegennek, aki megemlítette, hogy alkalomadtán meglátogatja és talán vásárol is tőle, mivel bort is szokott szállítani megbízó-egyéneknek. Japa beszélgetés közben azt is elmondta, hogy jelenleg csak a felesége és leánya tartózkodik otthon s ő csak a hét végén érkezik haza.

Másnap reggel egy idegen ur kereste Kovaszinon Japa Tódor családját s elmondotta, hogy utközből találkozott Japával, s vele egy nagyobb mennyiségű bor átvétele felett megegyezett. Felmutatta a Japa által sajátkezűleg megadott címet, mire az asszony szívesen fogadta, sőt ebédre is ott tartotta. Az ismeretlen estére is ottmaradt és meghívta Japánét és leányát a moziba. Ezt a figyelmes-ségét az idegennek — akitől különben restelték megkérdezni a bemutatkozásnál elmorgott érthetetlen nevet — azzal honorálták, hogy éjszakára is a háznál marasztalták. Másnap reggel az idegen azzal távozott el Japáktól, hogy bevásárolni megy és a postahivatalban egy sürgőnyt ad fel Japának, akit sürgősen haza hív, mivel ő nem várhat sokáig. Közben még délelőtt beállított Draucsán kovaszinci Kereskedőhöz, ahol egy hektó szeszt foglalt le, majd több apró dolgot vásárolt és megemlítette, hogy Japák vendége, 2 vagon bort szállít s majd akkor fizet, ha a szeszt a borral együtt elszállítja.

A rokonszenves idegen egész nap elszórakoztatta a borkereskedő családját, akiket késő éjjeli órákig beszédrel tartott, valószínűleg azzal a céllal, hogy kifárasssa őket. Éjjel után aludni tértek a házbellek és az idegen is lefeküdt az uccai szobában. Másnap hajnalban megérkezett Japa, akinek a felesége elmondotta, hogy itt van az az ur, kinek a címét megadta. Japa bement a vendéghez a másik szobába, ahol azonban homály volt s így feleségét kérte, hogy nézze meg, alszik-e még az ügynök. Japáné belépett a szobába és nagy meglepetéssel látta, hogy az ügynök az idegen feleségének a kezében tartja a pénzt és az ékszereket. A házaspár erre gyanút fogott s Japa átkutatja az asztal fiókját, ahol a pénzt és értékeit szokta tartani.

nök a fiókban levő 15.000 lej készpénzt s a mintegy 20.000 lej értéket képviselő ékszereket magával vitte.

A megszorultak vámszedői.

Lápvirágok az aradi uzsora mocsarából. — A „betársuló” uzsorás. Hogy fojtja meg az ipart az uzsora. Női Shylockok.

(Saját tudósítónktól.) Erkölcsi és lelki deprimáltság, anyagi és fizikai teljes letörtség illi meg ennek a városnak sokszáz, nem régen még jómódu, sőt vagyonos polgárát, akiket szerencsétlenségük és az egyre súlyosbodó gazdasági krízis az uzsora kegyetlen karmai közé hajtott. Ezek a boldogtalan, kiuzsorázott, koldusbotra juttatott és szerencsétlenségükben teljesen magukra hagyott emberek, akiknek a hiányos törvény, vagy inkább a törvény hiányos alkalmazása nem nyújt védelmet, a fölcillanó reménnyel jönnek hozzánk most, hogy az Aradi Közlöny az igazság éles reflektorával bevilágított az aradi uzsora sötét ingoványába.

Csapatosan jönnek hozzánk levelek, amelyekben poruljárt emberek írják le válogatottan megdöbbentő eseteiket, meddőségükben elkeseredett harcaikat az uzsorásokkal. Polgári egzisztenciák tönkretétele, tisztességes családok vérlázító tragédiája, panasz, düh, elkeseredés, remény és halál elszántság árad, zudul, jajveszék, sikong ezekből a levelekből. A legkarakterisztikusabb esetekből hadi mutassunk be egy-kettőt.

„Kiszívta a véremet.”

Ezt írja egy iparos, aki nemrégiben még egy kis gyárnak tulajdonosa volt. Százezer lejre volt szüksége, hogy üzemét folytathassa. Kapott is pénzt egy uzsorástól, aki azonban csak abban az esetben volt hajlandó a kölcsönzésre, ha betársulhat az üzletbe. Illetve nem kívánt társ lenni, csak huzni a haszon felét. A továbbiak megértéséhez már nem kell sok szó. A százezer lej után havi hat százalékos kamatot húzott, de e mellett a gváraeska fele hasznát is bezsebelte. A kis ipartelep tulajdonosa eddig úgy tudott csak prosperálni, hogy a gyár hasznát befektette a gépfejlesztésbe. Most az uzsorás elvett, haszna felét, elűtötte a befektetés lehetőségétől, amivel a gyár új gépek híján elvesztette versenyképességét és az uzsorás kezébe került olyan százezer lej tartozás fejében, a miért nem adott ténylegesen többet hetvenezer lejnél és aminek fejében jóval többet zsebelt be haszonrészesedés címén.

— Mint a pók, — írja ez a kifosztott ember — úgy hálózott be és úgy szívta ki a véremet.

Segítő társad leszek.

Másik levélből új elrejtendő kép mered felém. Az írja jónévű vállalkozó, aki hónapokig nem jutott munkához a mostani pangásban. Végre kapott megrendelést, de nem volt pénze se anyagra, se munkások fizetésére, sőt még a családja eltartására se. De hát biztos üzlethez lehet még ebben a városban pénzt szerezni, ha a han-

val vitte. Japa vonatraült. Aradra jött s az aradi cégnél kereste a furfangos ügynököt, akit természetesen nem ismertek a cégnél. Japa Tódor erre a rendőrségre ment és feljelentést adott be az ismeretlen szélhámos ellen, akinek elfogatására minden intézkedést megtettek.

sé drágábban kell megfizetni. Hát kapott is a boldogtalan, ma is annak a koldusa. Ügynök, közvetítés, tárgyalások és végre meg-egyeztek.

— Segítő társad leszek — mondta az nemeslelkű uzsorás — és be is társult az üzlethez. Irja is levelében a kifosztott vállalkozó:

— Engem jól megsegített a „társam”. Kezem-lábam összekötözte és mire a munkát bevégeztem, akkor már minden bani az ő kezébe került. Elvette nemcsak a haszon felét, de a kamatokért még ma is rá van táblázva a házamra harmincezer lej.

Igy segít a betársuló uzsorás, aki a legbámulatosabb találékony-sággal buvik ki a törvényes következmények alól.

Csak száz lej egy hóra.

Kisemberek nagy bajait és bánatos történeteket mondanak el ezek a levelek. „Tisztességben megöregedett” nénikék a maguk kis tőkéjéből barmulatos szívós-sággal és mohósággal sajátolják ki az uzsorakamatokat kisemberekből. Ezek egészen szimpla uzsora-ügyletek, ezek nem társulnak be, nem csinálnak adás-vételi szerződést, nem is csinálnak semmiféle írást, csak úgy egyszerűen elveszik a megszorult embertől az aranylancocskát, a kisboltosoktól azt az egy-két gyűrűt, a jobb napokat látott özvegytől egykori pompás ezüstkészletének még meglevő darabjait és szó nélkül fizetnek. Rendszerint asszonyokkal tárgyalnak a nénikék, akikkel könnyebben megértetik magukat.

— Nem kell írás nekünk lelkem, hiszen ismerem és magát, ugysem adom ki másnak a maga holmiját, csak egy hónap mulva pontosan fizesse vissza ezt az ezer lejt — mondja az uzsorás nénikék és odaad kiencszáz lejt. Ez igazán nem nagy kamat. Mi az a száz lej? Alig százhusz százalék.

Büntetnek — de nem Aradon.

Szabadon tenyészik az aradi uzsora büzös mocsara, mert nálunk nem alkalmazzák a büntető törvénykönyvnek az uzsorát üldöző szakaszait. De mintha csak az uzsoráról írott cikksorozatunkat akarná kiecséizíteni, úgy jött ma egy szegedi távirat, amely elmondja, hogy:

Bori Andrásné kofaasszony kölcsönvett Várady Jakab kereskedőtől Csongrádon 26 millió koronát, ami után tíz százalékot kellett fizetnie havonként. A szegény kofa egyideig fizette a kamatokat

lió koronát, de ezen teljesen tönkrement és fölakasztotta magát. A szegedi törvényszék, amely hez az öngyilkosságba kergetett kofaasszony férjének följelentése folytán került ez az ügy, az uzsorást három hónapi fogházra és tízmillió korona pénzbüntetésre ítélte. . . . Olvasom ezt a táviratot és olvasom nagyon szomoruan aradi szerencsétlenek leveleit. Nagyon fáj, hogy le kell hervasztanom az azokból kicsillanó reményeket. Mi csak rávilágítunk a sötétségre, de segíteni nem tudunk. Hát ki felel ezeknek a szegény embereknek a tönkretételért? Ki felel a tragédiák egész sorozatának áldozataiért? Hol a becsületes, erős kar, mely meg tudja menteni az aradi uzsora mocsarának hináriai közé szorult boldogtalanokat?

Kertész László.

Megdrágul a trafik.

Ministeri rendelet egyelőre beszüntette a dohányneműek kiszolgáltatását. — Az emelés néhány nap múlva következik be s az huszonöt százalékos lesz.

(Saját tudósítónktól.) A mai nap ismét meglepetést — még pedig nem is kellemeset — hozott a dohányzók számára. Az emberiségnek, — beleszámítva a dohányzó hölgyeket is — legalább kilencven százaléka rabja ennek a szenvedélynek, amely ma már — úgy mondják — valósággal élet-szükséglet. Érthető tehát az a riadalom, amely ma délután Arad dohányzó polgárait alarmizolta, akik valósággal megosiromolták a dohánytözsédéket. Szinte pillanatok alatt elterjedt a városban a vészhi: kifogyott a dohány, a cigaretta. Az történt, hogy ma reggel több tőzsdetulajdonos jelent meg az aradi dohányraktárban, hogy rendes heti készletüket átvegyék. A dohányneműek kiszolgáltatása a rendes formák között meg is kezdődött, rövid idő múlva azonban a raktár tisztviselői tudatták a tőzsdésekkel, hogy a dohányneműek kiszolgáltatását felsőbb rendelkezés folytán beszüntették. A dohányraktár főnöksége ugyanis ma délelőtt táviratot kapott a monopolvezérigazgatóságtól, amely szerint a lőpor és a játékkártya kivételével minden monopolcikk kiszolgáltatását a további intézkedésig be kell szüntetni. A távirat megemlíti, hogy ez az intézkedés a dohányneműek árának felemelése miatt történik és az erre vonatkozó rendelkezés csak néhány nap múlva fog Aradra érkezni. Értesítésünk szerint az emelés mint egy huszonöt százalékos lesz. A rendelet vétele után a dohányraktárban Glava György főtanácsos és Jalba dohányraktári főnök leltárba vették a készletet, amiről jegyzőkönyvet vettek fel. A vidéket ellátó aradi főpostán Doctor Vazul pénzügyi osztályfőnök és Bulzan Avram postafőnök végezték el a leltározást s egyben értesítették a tiltó rendelkezésről a vidéki postahivatalokat is.

AKI AZ „ARADI KÖZLÖNY”

karácsonykor megjelenő jubileumi számában hirdetésének jó helyet akar biztosítani, az siessen hirdetését haladéktalanul az „Aradi Közlöny” kiadó-

A lelketlen anya

Halálba kergette viruló leányát. Áruba bocsátotta a szerencsétlen leány testét. — Sok pénzre vágyott, hogy az egyszerű paraszti asszonyból kalapos, puccos dáma legyen.

(Saját tudósítónktól.) Megrendítő tragédia áldozatát kísérték ma utolsó útjára egy szomszédos kis városkában. A városka lakói seregestől tudták egy temetési szertartásra, amelynek végzetével egy ifju, alig husz-huszonkét esztendő, virágzóan szép, szőke leányt kísérték el utolsó útjára. A temetésen megjelent embereket nem is annyira a mély részvét, mint inkább a kíváncsiság vonzotta a ravatalhoz, látni, tudni akarták, hogy miképpen viselkedik az anya a szerencsétlen leány koporsója előtt. Feltámad-e benne a lelkiismeret? Mert előzményei vannak ennek a temetésnek, szomorú előzményei. Évekkel ezelőtt történt, hogy egy parasztasszony egy szép kis szőke leányt fogadott örökbe. A nemesnek látszó cselekedetet azonban, mint a következmények mutatták, inkább számításból tette, mert amint a leány fejlődni kezdett, rábeszélte, valóságos rákényszerítette arra, hogy dobja fiatal testét a bűn fertőjébe. A kegyetlen fogadott anya zsernokai akaratából a sajnálatraméltó leány idősebb, élvágyó emberek szeretője lett, gyűlt a pénz, jöttek a kincsek és a paraszti sorban levő asszony hamarosan „úrinnévé” vedlett át, levette a paraszti gúnyát, költözöködt: divatos kalapokat, prémes kabátokat és elegáns cipőket viselt. Persze az „úrinnével” szemben megváltozott az emberek viselkedése is. Azelőtt, míg paraszti sorban tengődött a kegyetlen szívi álnya, senkisé nem törődött vele, most azonban, hogy felvitte az isten a dögát, hogy bűnös pénzben dúsulódott, a kereskedők, iparosok, az emberek a kedvébe jártak, mivel minden vásárolt árut, a legelegánsabb és legdrágább dolgokat szemrebbenés nélkül fizette ki. És bár az emberek tudták, hogy a két kézzel szórt pénz honnan származik, hogy a szerencsétlen, áruba bocsátott leány életével fizet a rákényszerített bűnökért, hogy napról-napra sápadtabb lesz, ereje fogy és rohanó léptekkel közeledik a sir felé: nem törődtek semmivel, a könnyen szórt pénz mindent eltakarta. S végül eljött a Halál, amely megváltotta a szerencsétlen leányt... **Vége**, az álnya kapzsiságának szerencsétlen áldozatát eltemették és most már az emberek csak arra kíváncsiak, vajon hit fog a pénzsóvár „anya” a tragikus áldozat helyett örökbe fogadni és hogy az emberek mikor fogják kiközösíteni ezt a bestiális anyát. A kis szőke leány künn nyugszik a csendes, hideg temetőben, az anya pedig gyászol, sirat s nap-nap után hordja ki a virágokat szerencsétlen áldozata sirjára.

Elhalasztották a kisananti-konferenciát.

(Belgrád, november 25.) A Vreme, a külügyminisztérium hivatalos lapja közli, hogy a kisananti konferenciát ismét elhalasztották és csak 1926. februárban fogják Belgrádban megtartani. A lap az elhalasztás okait nem említi.

Megváltoztatták Ledererné halálos ítéletét.

A budapesti tábla életfogytiglani fegyházra ítélte a gyilkos csendőrfőhadnagy bünrészes feleségét.

(Budapest, november 25.) Két napos tárgyalás után ma délben mondta ki ítéletét a budapesti ítéltábla Lederer Gusztávné, a halálraítelt csendőrfőhadnagy felesége fölött. A tábla megkönyelmezett Lederernének a törvényszék halálos ítéletét életfogytiglani fegyházra változtatta. Elszűrkült, megkopott már ez a borzalmas bűnügy és mégis százan és százan tülekedtek ma, hogy helyet kapnassanak a táblai tárgyalóteremben. Ilatos hölgyek, aranygalléros katonák, töpörödött anyókák, minden rendű és rangu férfienéség, hogy megnézzék azt az asszonyt, aki még ma is főatirakciója a ligeti panoptikumnak. Már a kora reggeli órákban valóságosan megrohanták a Tábla épületét és a közönség között feltűnően sok előkelő hölgy volt. Nagy figyelem között olvasta fel Kállay elnök az ítéletet. A Tábla ítéletében a büntetőtörvénykönyv 278. szakaszába ütköző gyilkosság büntetésében marasztalta el Lederer Gusztávnét, mint bünrészesét s nem mint felbújtót. Ezért a Tábla megváltoztatta az elsőfokú ítéletet és életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélte Lederernét. Sógornak, Lederer Sándornak a felmentését jóváhagyta. Lederer Sándor ellen az volt a vád, hogy a hulladarabokat tartalmazó bőröndöket segített a Dunához vinni, de neki azt mondták, hogy a bőröndökben könyvek vannak és öt milliót adtak kölcsön. Bünrészség volt ellene a vád, a mit azonban a tábla sem látott igazolni, s így jóváhagyta a felmentő ítéletet.

A tábla ítéletének indoklása a következő: A tábla a törvényszéki ítéletet a következőkben helyesbíti és kiegészíti: A törvényszék a felbujtást a vádlott vallomásaira alapította. A tábla foglalkozott a vádlott vallomásaival, mérlegelte ezeknek számos ellentmondó részletét. A tábla arra a megállapodásra jutott, hogy Ledererné ellentmondó belismerésének nem lehet döntő bizonyítóbort tulajdonítani. Ezekből az ellentmondó vallomásokból a tábla nem talál elegendő bizonyítékot a felbujtásra, mert a vallomások sokkal erősebben mondanak egymásnak ellent, semhogy a felbujtás megállapítható lenne. Kétségtelen, hogy Lederernének a dollárüzletben és a hetven millió koronás ügyben elsőrendű szerepe van. A pénzt Kodelka január elején önként adta át Lederernének, erőszakra tehát nem volt szükség és így nem forog fenn rablás, hanem csalás. Kétségtelen az is, hogy Ledererné ezen előzmények után tudott a gyilkosság tervéről. Tény az hogy odahívta és ott marasztalta Kodelkát, ezzel pedig bizonyítva van az is, hogy előmozdi-

totta a bűncselekményt. Így a bűnrészség feltétlenül megállapítható. Nincs azonban bizonyítva, hogy résztvett volna a feldarabolásban. A tábla Kodelka egyes értéktárgyainak eltulajdonításáért lopást állapít meg. Enyhítő körülmény, hogy a vádlott hiattelen előéletű, súlyosbító azonban a bűncselekményeknek halmazata, továbbá az aljasság, amelyet a családi jóbaráttal elkövettek.

A főügyész megnyugodott a Lederer Sándorra vonatkozó felmentő ítéletben. Ledererné ügyében azonban semmisségi panaszt jelent be súlyosbításért. Lévai védő is semmisségi panaszt jelent be, mert az enyhítő szakaszt nem alkalmazták. A tolmács ezután lefordítja az ítéletet Lederernének, aki a székre roskadva, zokogva köszönte meg a halálos ítéletet megváltoztató táblai döntést.

STINHAZAI MŰVÉSZLET

Cotrusné-Szántó Erzszi zongorahangversenye az évad kimagasló eseménye. Az estély nasyszerűségét bizonyítja a kiváló műsor, amelyet alább adunk: Wagner—Liszt: Tannhäuser Ouverture, Enescu: Toccata. Rubinstein: Trepak, Sibianu: Roman Rhapsodia, Sibianu: Ciocarlia, Glazuknov: Thème & Variaciour, Wieniawski: Vals, Fibich: Poemes, Liszt: Campanella. Jegyek válthatók a téli színház pénztáránál, a Dieczanánál és a Löbl hírlapírodában 120 lejtől 20 lejtig.

ELIT-BÁR

az aradi

KOZPONTI SZALLO tánctermeben

Bejárat az étterem felől.

December hó 1-től.

Világvárosi műsor:

1. Merkel Hans — Balett.
2. Gál Lili — Angol-Franciu ének és tánc.
3. Köszeghy Lulu — Román-Angol ének és tánc.
4. Trillby Door — Modern Steptánc.
5. Gazdagh Ilus — Estétikai tánc.
6. Illosway Trio — Szenzatos Radio táncok.

Fényképek megtekinthetők a Victoria szalon kirakatában.

Kezdete 11 órakor. Záróra 3 órakor.

A belépésnél 100 letes fogyasztási kártya megváltása kötelező.

Zene: Jazz-Band — Parkettáno.

Kéretnek a hölgyek és urak estélyi öltözetben megjelenni!

Gorgone, JULIA, egy szenvedély regénye kapható: Sándor hírlapírodában Arad.

HIREK.

Emlékek negyven esztendőről.

Az Aradi Közlöny karácsonyi jubiláris száma részére naponta hoz a posta kedves leveleket, értékes irásokat, családi albumokban elszárgult fényképeket az Aradi Közlöny régi barátaitól és előfizetőitől. Szeretettel és gonddal olvasgatjuk a ragaszkodásnak eme meghiato dokumentumait, amelyek új erőt adnak a régi küzdelmek folytatásához. A mai postából ki kell emelnünk Spitzer Jakab levelét. Spitzer Jakab volt kassai bírósági főtiszt most bémult végtagokkal fekszik curcii lakásán és onnan küldte be ezt az érdekes és rutinnal megírt cikket, amely egyik disze lesz karácsonyi számunknak.

A cikk írója, mint az Aradi Közlöny első szedőgyereke jelentkezik és az indulás első lépéseiről mond el igen értékes, szinte kortörténeti érdekességű emlékeztéseket, amelyek között nem utolsó helyen áll az egykori kis szedőgyereknek Jókai Mórral való találkozásának története. Spitzer Jakab ott volt az Aradi Közlöny születésénél, látta a kezdő lépések bizonytalan bötorkálását, a „szedőgyerek” kezében ott volt az első „winkél”, amelyből a 40 éves lap első hasábjai felépültek. Spitzer Jakab levelében szerényen kér szerkesztői üzenetet „Szedőgyerek” jelígre arról, vajjon cikke közölhető-e? És a „szedőgyereknek” nem az fizetnek rovatában, hanem itt a hírek élén köszönjük meg, hogy értékes közléseivel gazdagította jubiláris számunk tartalmát. De itt e helyen azt is közöljük Spitzer Jakabbal, hogy munkatársunk legközelebb fel fogja őt keresni, hogy a 40 év múltán újra felfedezett kapcsolatot kimélyítsük vele, az Aradi Közlöny egykori legelső szedőgyerekével.

— Emlékermek a király születésnapján. Bucurestiből jelentik: A király hatvanadik születésnapja alkalmából a jubiláris évfordulót a király kívánságára nem tartják meg, hanem ehelyett jubileumi érmeket és postabélyegeket bocsátanak ki.

— Gyász az elhunyt anyakirálynéért. Londonból jelentik: Alexandra anyakirályné halála miatt elrendelt udvari gyász miatt a loarnoi szerződés ratifikálása alkalmával tervezett ünnepek elmaradnak. — Itt írjuk meg, hogy bucuresti-i jelentés szerint öfelsége Alexandra anyakirályné halála miatt négyheti udvari gyászt rendelt el. Károly trónörökös részt vesz a londoni temetésen.

— Templomavatás Arad megyében. Ünnepléses templomavatás volt tegnap az arad megyei Aciuva községben. A temesvári Timisiana bank a községben görög keleti templomot épített, mivel a község határában nagyobb erdeje terül el. A templomot tegnap szentelte fel Cergely püspök. A felszentelésen a Timisiana nevében dr. Georgevici Lucian timisoarai főpolgármester jelent meg.

Jön! Biró Lajos és Lengyel Menyhért színműve Jön! A cárnő — Pola Negrivel. Jön!

— Avarfy Károly halála. Egy régi, ismert aradi család legidősebb tagja hunyta tegnap örök álmra szeméit. Dr. Avarfy Károly nyugalmazott kuriai bíró tegnap meghalt Gyorokon 90 éves korában. Az elhunyt Budapesten és Bécsben végezte a jogot Otrubay Károllyal, a nemrég elhunyt kuriai bíróval együtt. 1868-ban az aradmegyei törvényszék bírója, később, 1885-ben az aradi törvényszék bírója, majd királyi táblabíró lett. A karrierje itt azonban nem fejeződött be, mert néhány év múlva kuriai bíróvá nevezték ki és végül 35 éves szolgálata után királyi kintintéssel nyugdíjazták. Az elhunyt kitűnő jogász volt és számos esetben felsőbb helyről nyert kiváló tudásáért elismerést. Szilágyi Dezső, az egykori magyar igazságügyminiszter egy alkalommal kijelentette Dr. Avarfy Károlyról, hogy a bírói kar gyöngye. Az elhunyt volt az Avarfy-család legidősebb tagja, öccsei Avarfy Gyula törvényszéki bíró, Avarfy Géza gyógyszerész, Avarfy Imre orvos, akik mind szerepet játszottak Arad társadalmi életében, előtte hiáltak meg és az Avarfy-család egyedül élő tagjaként Avarfy Ferenc ügyvéd maradt, aki általános becsülésnek örvendő Aradon. Az elhunyt Avarfy Károly temetése november 26-án, csütörtökön délután négy órakor lesz a felső temető hialoffas házából.

— Elegáns betörők az aradi ügyészség fogházában. Az aradi államrendőrség ma reggel kísérte át az aradi ügyészségre Nemes Károlyt és Peirucz János feltűnő eleganciával öltözött aradi iparosgeceket, akik az utóbbi időben többszöri betörést és lopást követtek el.

— Aradi testvérpár különös frágédiája. Gönczöl Rozália aradi varrónő ma öngyilkossági szándékból marólugot ivott. A súlyos belső sérüléseket szenvedett szerencsétlen fiatal leányt a bátyja azonnal beszálította az aradi kórházba, ahol ápolás alá vették. Érdekes, hogy a lány bátyja, miután szerencsétlen hűgától a kórházban elbucszott, azóta nem tért vissza lakására és teljesen nyomaveszett.

— Házasság. Tompa Valika (Götvaradia) és Zilahy Sebess Adám (Timisoara) november hó 28-án délután 3 órakor tartják esküvőjüket a borsosini róm. kat. plébánia-templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

— Éjszakai támadás egy vasuti őrszolgálat ellen. Fehér András CFR őrszolgálatnok az elmúlt éjjel a vasuti síneken hazafelé igyekezett, mikor több ismeretlen egyén rátámadt és a hivatalnokot súlyosan bántalmazták. A rendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítése érdekében.

— Pestis Görögországban. Bucurestiből jelentik: Görögországból hivatalos jelentés érkezett, hogy ott több pestismegbetegedést konstatáltak. A kormány mestette a szükséges óvintézkedéseket a járvány behurcolásának megakadályozására.

— Talált cselédkönyvek. Az aradi rendőrprefektura cselédügyosztálya közli, hogy két — Mundruczán Zsófia és Horváth Julia nevre kiállított — cselédkönyvet találtak. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrség jelzett ügyosztályánál.

Bankfiókokra érvényes a devizakorlátozás.

A Banca Nationala aradi fiókfőnöke felvilágosítást adott az érdekelt intézeteknek. — Mit mondanak a bankfiókok vezetői a devizavásárlás korlátozásáról.

(Saját tudósítónktól.) A tegnap megjelent új devizarendelet az első órákban, — mint azt jeleztük is, — senki tisztán megérteni nem tudta. Még a szakkörök sem. Mára némi világosság derült a rendelet tartalmára, de azért még teljesen tisztázottnak így sem mondható a rendelet intenciója, mert sajnos, úgy vagyunk a rendeletekkel, hogy először hibásan fogalmazzák, másodszor hibásan fordítják s harmadszor hibásan is értelmezik és alkalmazzák azokat. Egy új hatósági szövet kellene felállítani, amelynek ez lehetne a neve: „Rendeleteket Magyarító Hivatal.” Ezek után térjünk át a tegnapi devizarendelet keresztjeitvényének megfeszítésére. Ma délelőtt azoknak a pénzügyintézeteknek a részéről, amelyek a devizakorlátozásra vonatkozó rendeletet kézhez kapták, dr. Bak Miklós, a Temesi Agrárbank aradi fiókfőnöke, Porzolt Jenő az Erdélyi Hitelbank s Issekutz Géza, az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatója felkeresték Nasta Viktor, a Banca Nationala aradi fiókfőnöke igazgatóját és az aradi devizaellenőrző bizottság elnökét s felvilágosítást kértek tőle a rendeletre vonatkozóan. Nasta Viktor részletesen informálta a nála megjelent bankigazgatókat, akik az információkat tudomásul vették.

Munkatársunk beszélgetést folytatott Nasta Viktorral, aki a következőket mondotta:

— Az új rendelet nem fog lényeges változást okozni az eddigi helyzettel szemben. Különben is az csak a bankok fiókfőnökeire vonatkozik és nem érinti sem a fiókfőnökök központjait, sem az önálló bankokat. A rendelet szerint a bankközi forgalmat fiókfőnökök csak a devizaellenőrző bizottság előzetes és esetenként

— Meghosszabbították a motoros járművek bejelentésének határidejét. A rendőrprefektúra közli, hogy az aradi megyeházán működő és motoros járműveket sorozó bizottság az autók s motoroskerékpárok tulajdonosainak jelentkezési határidőjét november 28-ig kitolta. Felhívják tehát mindenkit, akinek autó vagy motoroskerékpár van birtokában és azzal mindezekig nem jelentkezett a megyei prefekturán, ezen mulasztást legkésőbb szombatig pótolja, mivel ellenkező esetben 3—5000 lej pénzbírsággal és az engedély megvonásával büntetik őket. Akiknek a motoros járművek jelenleg használhatatlan állapotban vannak, azok a sorozó bizottság előtt a forgalmi engedélyükkel jelenjenek meg.

— Rendőrségi fogdában halt meg egy csavargó. Az aradi államrendőrség közeli az elmúlt éjjel a rendőrségre előállították Kaitzer József 60 éves csavargót, akit részeg állapotban találtak az utcán. A csavargások megszüntetésére kiadott szigorú rendelet alapján őrizetbe vették. Kaitzer József a rendőrségi fogdában ma

adandó engedélyével bonyolíthatják le. A rendelet célja a fokozottabb ellenőrzés. Az ellenőrző bizottság azonban minden esetben a leggyorsabban intézi el az engedélyezésre vonatkozó kérelmeket.

Beszélggettünk az érdekelt pénzügyintézetek egyik vezetőjével is, aki a következőkben ismertette az új helyzetet:

— A rendelet csak a bucaresti pénzügyintézetek fiókjaira és egyéb bankfiókokra vonatkozik s Aradon a Temesi Agrárbank, a Banca Marmorosch, a Banca Romaneasca és a Banca Centrala fiókfőnökeire érinti. — Közvetve érinti az Erdélyi Hitelbankot is, amelynek Brassóban van fiókfőnöke. A jövőben az lesz tehát a helyzet, hogy az említett bankok előzetes engedély nélkül csak központjaik útján szerezhetik be devizaszükségleteiket, illetőleg önmaguk is akkor, ha az ehhez szükséges engedélyt előbb megszerezték. Eladni, mint eddig is, továbbra is lehet engedély nélkül. Valójában nem érinti még a bankfiókokat sem a rendelkezés, mert mindegyik olyan nagy devizakészlettel rendelkezik, hogy abból egyelőre minden szükségletet fedezhetnek. A rendelkezés az lehet a célja, hogy a devizaüzleteket kisebb körre szorítsa, egyrészt azért, hogy a Banca Nationala január elsőjén esedékes tartozásainak fedezésére nyugodtabban vásárolhasson, másrészt pedig a lej javulását ezzel is elősegítsék. Az az érzésem azonban, hogy ezt a rendelkezést még újabb és a devizaforgalmat még jobban korlátozó rendeletek fogják követni. Mi eddig is keveset vetünk, dacára a nagy kínálatnak és így sem bennünket, sem a többi érdekelt pénzügyintézetet fiókfőnököt nem érinti súlyosabban a korlátozó rendelkezés.

hajnalban meghalt. A megejtett orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halált nagyfokú szeszmérgezés okozta.

SZÖVETEK,

vászna, asztal, neműk legolcsóbban beszerezhető FRATII LENGYEL

divatruházban Arad, Bulv. Reg. Maria 22.

— Minden eddiginél erősebb világitósugarakat talált föl egy amerikai fizikus. Londonból jelentik, hogy Milliken Kaliforniai egyetem tanár, az ottani technológiai intézet vezetője, aki a fizikai Nobel-díj nyertese, közölte az amerikai tudományos intézetekkel, hogy újfajta sugarakat talált föl, amelyek minden eddigi sugár hatásánál több mint százszor erősebbek. Ezek a sugarak a jelentés szerint 182 centiméter vastag ólomlemez képesek átvilágitani,

holott az eddigi legerősebb sugár csak egy és negyedcentiméter vastagságú ólomlemezen tudott áthatolni.

— Szállóézés Constantában. Constantából jelentik: Ma délután 3 órakor a Strada Carolon levő Hotel Bulgaria épülete valószínűleg rövidzárlat következtében kigyulladt. Az épületben 40 család lakott és 12 nagy fizethelyiség volt. A hatalmas épülettomb teljesen lángokban áll és már eddig több benzinrobbanás történt, mivel az épületben benzinraktár is volt.

— A Serail-krem a hölgyek legbiztosabb arcápolószere. Készíté Rózsnay-gyógytár, Arad.

— Gencsyné új táncolót kezd december 1-én az aradi Központiban.

— Nagy Géza jóhírnevű örvenő fényképész műterme a karácsonyi saison alatt ünnepe és vasárnap is nyitva van. Nagy Géza fotografáló lencséje az ő fejlett izlése segítségével mindig a legbájosabb gyermek-és eredeti portre képeket örökíti meg, mely képek a legkedvesebb és legolcsóbb karácsonyi ajándékot képezik. Műterem állandóan fűtve, Arad, Bulv. Reg. Maria 8., földszint, megveházzal szemben.

— Az összes modern kézimunkárról eredeti színes felvételben most jelent meg Berczi D. Sándor cég Budapest, Dessewffy-ucca 5. árjegyzéke, melyet kedves olvasóinknak szíves figyelmébe ajánlunk. A cég minden kézimunkáról a legnagyobb készséggel szolgát felvilágosítással, főleg ha lapunkra hivatkozni méltóztatnak.

— H. Sziklay Gizi tánciskolájában december hó 2-án új táncolót kezdődik.

— Pataky Sándor aquarell kiállítása Aradon, a Bohus-palotában, 2. sz. kapu. Lift. Szabad bemenet. Nyitva este fél 8-ig.

— A fedett tenispálya megnyit. A Téli Tennis Club tudomására hozza tagjainak, hogy a fedett pálya a Iosif Vulcan-uccai iskola tornatermében megnyit. A játékbeosztás a helyszínen fekinthető meg.

— Thémes tánciskolájában Aradon december 4-én új táncolót kezdődik.

— A „Record-Speciala-sör”, a Temesvári Sörfőzde r. t. eme magasfokú világos erős sör az 1923. novemberben letöltött királypremierje után, az azóta más sörkülönlegesség által utol nem ért kiváló minőségénél fogva, elnevezését is igazoló teljes sikert aratott. Ezen versenyen kívül álló gyártmány általános kedveltsége, a folyton emelkedő fogyasztása, elsőrangú minőségének sikere. A királyunk őfelsége, trónörökösünk őfelsége, valamint a magas környezet által ismételten lemagasabb megelégedéssel és elismeréssel élvezett ujjfözetü Record-Speciala-sör — mely lyel a Temesvári Sörfőzde épen a legutóbbi napokban a palotaintézés rendelése folytán szerencsés volt a trónörökösünk őfelségének újlag szolgálhatni — eredeti sörgyári pin-cetöltés és nagyon tetszetősen adjusztált palackokban mindenütt kapható, hol elsőrangú minőségre a fősztyt helyezik. Sok kedvelő kívánságára a Record-Speciala-sör hordóból csapolva is fog kimérteni. Most különösen, amikor a bor sem minő-

Jön! Biró Lajos és Lengyel Menyhért színműve Jön!
Jön! A cárnő — Pola Negrivel. Jön!

ségileg, semmiféleképpen nem felel meg a várakozásoknak és a borárok is folyton emelkednek, a Temesvári Sörfőzde eme a legjavobb igényeket is kielégítő, párszáz minőségű Record-Special-sőre a legelkényeztetettebb inyenek megelégedését a legjavobb mértékben ki fogja érdemlenni.

— Genesyné dec. 5-én tartja „Mikulás”-bált az aradi Központban.

— Könyvtömög kiállítás Kerpelnél.

— Dr. Winnand-féle hársfamézcukor a legbiztosabb szer köbözés és rekedtség ellen. Készíti Rozsnyalaboratorium, Arad.

— Változás állhat be az ember életébe, ha véletlenül vagyonihoz jut, mely kirántja őt a zavarokból, s lehetővé teszi, hogy adósságait kifizesse, s ellássa magát mindennel, amit szemé-szája kíván. Ez mindazokkal megtörténhetik, akik a Román Sajtószindikátus sorsjegyeiből vásárolnak, harabonként csak két lei s ezzel december 16-án 100.000, 50.000, 10.000 leit és még 5400 készpénzvereményt nyerhet. Az idő már nagyon rövid a húzásig és azért ajánlatos a sorsjegyek azonnali megrendelése a Rudolf Mosse hirdetési vállalatnál, Cluj, Str. Regina Maria 37. „Sajtóorszátek” jellege alatt a pénz és portóköltésért.

A barát.

Beszéd- és értelemgyakorlatok az iskolában. A tanító ur feladja a kérdést.

— Ki tud egy másik kifejezést arra a szóra, hogy barát?

Mély csend. A tanító ur segíteni akar.

— Nohát, hogy nevezzük azt, aki szívesen elvégez mindent helyettünk, anélkül, hogy haszna volna volna lőle, aki áldozatokat hoz értünk, aki megosztja velünk, amije van, aki társunk minden bajban. Na Bandika, te talán tudod, az egy...

— Egy palfi — yagja lá büszkén Bandika.

A keleti únc.

A bárban történt. A hangulatosan elsötétített parketten lágy zene ütemeire lassu, kigyózó mozdu latokkal táncol egy, fátyolokba burkolt táncosnő. A szélső páholyban figyelmesen nézik Béla és Miksa urak a jeles produkciót. Egyszerre csak megszólal Béla:

— Te Miksa, igazán szeretném tudni, hogy ez keleti tánc-e, vagy csak a nő kellett magát?

MINDEN ORSZÁGBA

elküldjük az „Aradi Közlöny” hatalmas jubileumi számát. Mindenkinek saját érdeke, hogy hirdetése a karácsonykor megjelenő ünnepi számban benne legyen.

Halálraszánták az aradi Kölcsey-Egyesületet.

Az aradi törvényszék nem ismerte el a régi aradi kultúregylet jogi személyiségét.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Kölcsey-egyesület egyike a leg régibb kulturálakulatoknak. Negyven éves működése alatt olyan ható erővel járult Aradváros kultúrelétének fejlesztéséhez, amilyennel talán egyetlen művelődési szerv se. Nagy része volt a kultúrpalota felépítésében, amely most egyik dísz Aradnak, könyvtárának tekintélyes részével csak nemrégiben egészítette ki a városi könyvtárt, élénk szerepet vitt a prehisztikus ásatások megkezdésében, rengeteg szegény tanuló segélyezett, mindig, mindig csupán néz kulturáladatok megőrzését tartotta szem előtt s megalkulása óta gondosan távollartotta magát a politikát s célkitűzéseit sohasem befolyásolták nemzetiségi, vagy vallási szempontok.

Az aradi Kölcsey-egyesület, amely eddig minden törvényes keliékének pontosan megfelelt, az egyesületi törvény előírása szerint jogi személyiségének elismerését kérte az aradi törvényszéktől. Senki előtt egy pillanatra sem lehetett kétséges, hogy az illetékes törvényszék készséggel tesz eleget a kultúr-szempontból abszolút hasznos működési egyesület kérésének. Annál nagyobb meglepetésként hatott a mai törvényszéki tárgyalás lefolyása és a bíróság határozata, amely nem

ismerte el a Kölcsey-egyesület jogi személyiségét és ezzel pusztulásra ítélte egy régi, virágzó és az ország művelődésén fáradozó kultúregyletet. Bizton hisszük, hogy a felebbviteli fórumok korrigálni fogják ezt a — valószínűleg a tények nem ismerésén alapuló — döntést.

Ma délelőtt Hargot törvényszéki bíróságában folyt le a tárgyalás a Jonescu-Hargot táncs előtt. A Kölcsey-egyesület képviselőjében dr. Velcsov Géza, az egyesület ügyésze és Terczy Lajos főtitkár jelentek meg. Velcsov ismertette a bíróság előtt az egyesület eddigi jelentős működését és megjelölte a politikát kizáró, tisztán kulturális céljait.

A bíróság ezután tanácskozássra vonult vissza és 20 percnyi vita után harmadik bírőként belevonták a tanácskozásba Antoniu Mircea törvényszéki bírót is. Majd Jonescu elnök kihirdette a bíróság határozatát, amely szerint az aradi törvényszék elutasította a Kölcsey-egyesület jogi személyiségének elismerésére vonatkozó kérelmét. A határozat indokolása rövid: a bíróság az egyesület működését nem tartja a közérdekre kívánatosnak.

A Kölcsey-egyesület vezetősége az előirt 10 napon belül megfellebbezi az aradi törvényszék ítéletét a temesvári táblához.

Daloi az aradi éjszaka.

Az emberek keresik a muzsikát, a vidámságot ebben a szomorú világban. Nótás-cigányprimás Aradon.

(Saját tudósítónktól.) Azt mondják, hogy szőlőtermő vidéken dalszóban, hangosabban mulatnak az emberek. Lumpászati szaktudósok mondták ezt nekem, de én már régóta nem tiszteltem a tekintélyeket és magam szeretek meggyőződni a tudatlanság által axiómává szentesített tudományos megállapítások helyességéről. — Arad régi, híres bortermő és borfogyasztó város és így nagyszertű alkalmam nyílik, hogy a fenti tanítél igazságát megvizsgáljam. Elindultam tehát az éjszakai Aradon a dalt, a nótázó jókedvet megkeresni. A Városi-kávéházban meg is találtam. Már az uccán ugy este 11 óra tájban nyasmüt hallottam, mintha a cigányzene zirkzavarából kellemes férfihang szűrődne ki az uccára. Bemegyek, lát a Halász Lajcsi nótázik. Aradon most divatba jött ez a nótás cigány, aki egyik este a Dáciában,

másik este pedig a Városiban illegeti magát. Mert a Lajcsi szenzációs újdonság ma Aradon, mondhatnánk utörő a szakmájában, mert nemcsak primás, hanem énekes bonvivant is egyszemélyben.

Nagyon érdekes, nagyon kedves, ahogyan ezt Lajcsi csinálja: szinte szerelmesen szorítja melléhez a hegedűjét és vékony, ideges ujjai néha hizelegve simogatják, máskor meg göröcsösen fojtogatják a hegedű nyakát. Így salja ki belőle a bánatos nótákat és így kényszeríti zengő muzsikára a szárazfát. Közben egy pillanatra sem nyugszik. El-elcsatangol a banda éléről és táncolva, himbálózva portyázik az asztalok között. A fejevel dirigálja a bandát és sötét művészfrizurája egy egy heves rezgésnél engedelmesen borul a szemére. Nem tudom, Pagani ismerte-e ezt a trükköt, mely olyan érdekessé teszi a művészt. És énekel a Lajcsi szépen, kedvesen, behízelgően:

„Tudod-e milyen kár...?”

Egyszerre pajzánkodó mosoly ragyog fel sötétén csillogó szemében, a nótafa vidám pattogó dalra

kezd: ez a a vékony. Jóképtű cigányfiu pompás nótát hozott magával Aradra:

... kicsi csuprókat csinálók...

És a zümmögés, a zugás elhal a kávéházban, mindenki mosolygós arccal, feszült figyelemmel hallgatja a nagyszerű nótát, amely igen-igen népszerű lett Aradon, a kávéház közönsége előtt. Vége a muzsikának, nótának, nagy taps: Lajcsi, a dalos cigány beérkezett Aradon... Az embereknek nótá kell, vidámság, dal, muzsika, kacagás ebben a szomorú világban...

(Rip.)

SPORT.

O Országos kard- és törvívőverseny Aradon. A csendben dolgozó aradi vivók első országos kard- és törvívőversenyüket rendezik meg december 5-én és 6-án a Kultúrpalotában. A versenyt az aradi Gloria-CFR rendezi. A szép tiszteletdíjakkal díjazott verseny nevezési zárata december 1. A nevezések a versenyző neve, egylete, mestere, foglalkozása s lakcíme megjelölésével Schuller József vivószakosztályi vezető címére: Arad, Str. Brajanu 21. sz. alá küldendők.

O Nemzetközi birkózóverseny Aradon. Az aradi Vuiturul (Toldi) Athletikai Klub december 19. és 20-án nagyszabásu nemzetközi birkózóversenyt rendez magyar, osztrák és jugoszláv birkózók részvételével. A verseny a téli színházban kerül lebonyolításra.

Magyar sajtóban el a magyar nyelv. Terjessze a ARADI KOZLONY-t!

Sámszon a vaskezű

nagy kalandor filmnek szenzációs második része ma, osztoritökön és pénteken

az aradi Urániában

Főszereplő:

Sámszon

uciano Albertini

Az előadások 5, 7 és 9-kor kezdődnek

Fűtési célokra
a leggazdaságosabb és a legkényelmesebb fűtési anyag a

GÁZKOKSZ!

Kapható minden mennyiségben az aradi városi gázgyárban.

(Utányomás nem díjazatik.)

6530

KÖZGAZDASÁG.

Aradhegyalja bora elvesztette piacát.

Miként volna megoldható a borkivitel. — A kormány hathatós támogatása szükséges.

(Saját tudósítónktól). Hozzáértő nyilatkozatok kapcsán írunk arról, hogy az aradhegyaljai kitűnő bor elvesztette a piacát, mert a kormány nemhogy elősegítene, de megnehezíti a kivitelét, a belső fogyasztás pedig sokkal kisebb, semhogy föl-tudná venni a termék produktumának teljességét. Magyarországon jórészt ugyanazok a bajai vannak a bortermelésnek, mint nálunk és ott most — mást tudósítónk jelenti — keresik a módokat a segítségére és a magyar kormány hajlandó is megtenni azokat az intézkedéseket, amelyek megtételére a magyar bortermelők kérik a Bethlen-kormányt. Magyarországon — budapesti tudósítónk jelentése szerint — ez történt:

Almássy Imre gróf vezetésével ma a bortermelők harminctagú küldöttsége kereste fel gróf Bethlen István miniszterelnököt. A küldöttség szónoka hangzott, hogy az országnak mintegy 2—3 millió hektoliter feleslege van, a amelynek értékesítése elsősorban érdek. A termelőnél 2—3 ezer kor. a bor ára, addig a magyar fővárosban a közterhek már 8000 koronára drágították. A küldöttség memorandumot nyújtott át, amelyben a szőlőgazdák számára hozsuzajaratú kölcsönt, borigyasz-

tási adóleszállítást kért, továbbá a borjavításra használt borpárlat adómentességét sürgette. A kereskedelmi szerződések sürgős rendezését is követelték. Bethlen válaszában kijelentette, hogy a termelőknek szövetkezeteket kell alakítaniuk és ne várják, amíg a kereskedők jönnek a borért. Szervezzék meg a magyar bor külföldi eladását. Ha a bortermelők garanciát vállalnak arra, hogy az engedély nem a kereskedőkre és kereskedők zsebébe vándorol, hanem a fogyasztást emeli és a bor árát csökkenti, akkor azt a kormány örömmel fogja megadni, s akkor semmi akadálya nem lesz annak sem, hogy a bor fogyasztási adóját csökkentsék.

Szinte pontról-pontra egyezik a magyar bortermelők panasza és kívánsága az itteni szőlőgazdákéval. A magyar kormányelnök megmutatta az utat, amelyen ezt a nagyfontosságú kérdést megoldani lehet. Most már a mi bortermelőinkön, s természetesen elsősorban a kormányon múlik, hogy közgazdaságunk eme jelentős problémája úgy a termelők, mint az állam javára kedvező megoldást nyerjen, s az itteni borok megfelelő értékesítésével, illetve kivitelével a nemzeti vagyon jelentős mértékben gyarapodjék.

Zürichben 2.35, Párisban 3.15 a lej.

HEGYI VALUTAÁRAK.

(November 25.) Áru: Dollár 218.50, angol font 1060, cseh korona 6.45, francia frank 8.50, líra 9, dinár 3.78, schilling 31, márka 52, magyar korona 320, svájci frank 42. Pénz: Dollár 217.50, angol font 1050, cseh korona 6.35, francia frank 8.30, líra 8.50, dinár 3.65, schilling 30.25, márka 51, magyar kor. 330, svájci frank 41. Kifizetések: Newyork 220.50, London 1069, Prága 6.57, Páris 8.58, Milánó 8.98, Zágráb 3.92, Bécs 31.20, Amsterdam 89, Berlin 52.80, Budapest 318, Zürich 42.60.

ZÜRICHI TÖZSDENYITÁS.

(November 25.) Berlin 123.45, Amsterdam 208.62.50, Newyork 518.75, London 2513.50, Páris 19.72.50, Milánó 21, Prága

15.37.50, Budapest 0.0072.70, Belgrád 9.17.50, Bucaresti 2.35, Varsó 0.00075, Bécs 0.0073.12.50.

ZÜRICHI TÖZSDEZARLAT.

(November 25.) Berlin 123.50, Amsterdam 208.62.50, Newyork 519, London 2513.75, Páris 19.55, Milánó 21, Prága 15.37.50, Budapest 0.0072.70, Belgrád 9.17.50, Bucaresti 2.35, Varsó 0.00075, Bécs 0.0073.12.50.

BUCURESTI TÖZSDEZARLAT.

(November 25.) Kifizetések: Páris 8.48, London 1074, Newyork 219, Milánó 8.95, Zürich 42.40, Bécs 30.90, Prága 6.50. Valuták: Napoleon 810, aranymárka 52, leva 1.57, török líra 1.25, angol font 1055, francia frank 9, svájci frank 42, líra 8.95, drachma 2.90, dinár 3.90, dollár 218, lengyel márka 32, schilling 31, magyar korona 30.50, cseh korona 6.40.

— A postatarifa emelése. Bucures-tiből jelentik: Mészirtuk, hogy a posta illetékeit január 1-én nagy mértékben felemelik. A postaügyi vezérigazgatóság a következő emeléseket tervezi: Táviratok szavankint 1 lej, pénzesutalványok 100 lejenként 50 bani, postacsomagok kilogramja 8 lej, rendes levél díja 3 lej, ajánlás 6 lej, telefonbeszélgetés díja 3 percenkint a megyében 20 lej, szomszédos megyével 30 lej, távolabbi viszonylatban 50 lej. Illetékes helyen kijelentték, hogy ezek a tarifaemelések még nem véglegesek, mert a minisztertanács még enyhítéseket nyújthat.

— Románia résztvesz a budapesti mintavásáron. Bucuresliből jelentik: A kormány tagjai ma minisztertanácsot tartottak Bratianu Ionel elnöke alatt. Anghelescu közoktatásügyi miniszter felolvasta a magánoktatási törvényjavaslat módosításait és ismertette a kisebbsérekkel folytatott tárgyalásainak eredményét. A közoktatásügyi miniszter előadása tisztán informatív jellegű volt. Ezután a minisztertanács a szövetkezetekre vonatkozó javaslatot beszélt meg, a melyet a legfőbb gazdasági tanácshoz tettek át tanulmányozás végett. Tanced Constantinescu kereskedelemügyi miniszter közölte, hogy Budapesten mintavásár lesz, amelyre meghívták Románia iparát is. A minisztertanács beleegyezett abba, hogy a budapesti mintavásáron Románia is képviseltesse magát, sőt a résztvevőknek szállítási kedvezményeket is biztosít. Ezután a választójogi törvényjavaslat került a szőnyegre, de megegyezésre ez alkalommal sem jutottak.

— Két csődkérelem az aradi törvényszéken. Ma két fakereskedő ellen érkezett be az aradi törvényszékhez csődkérvény. Dr. Székely Ferenc ügyvéd ügyfelének, Atlasz és Braun aradi cég nevében nyújtott be kérvényt az aradi törvényszékhez Schwartz Albert fakereskedő ellen. A tárgyalások nem vezettek eredményre, tehát a törvényszék elrendelte a csődöt, tömegmondnokol dr. Szathmáry Béla ügyvédet nevezték ki. A követeléseket január 12-ig lehet bejelenteni, a tárgyalás január 18-án lesz. Ugyancsak ma dr. Gara Armin ügyvéd kérvényt nyújtott be Rosenbeck Lipót aradi fatermelő ellen 200.000 lej követelés miatt. A törvényszék még nem döntött, hanem a tárgyalást december 1-re tűzte ki.

— Az élő állatok kivitele. Bucures-tiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága a jövő héten ülést tart, hogy az élő állatok kiviteli illetéke ügyében végleg határozzon. A bizottság már ezelőtt egy hónappal elvben elhatározta a kiviteli illetékek leszállítását, csak bizonyos statisztikai

adatokra volt még szükség, amelyeket azóta összegyűjtöttek és a döntés most már rövid időn belül feltétlenül bekövetkezik.

TEMÉRDEK OLVASNIVALÓ,

cikk, riport kép stb. lesz az „Aradi Közlöny” karácsonykor megjelenő jubiláris számában.

MOZI.

xx Ma, csütörtökön és holnap, pénteken vetíti az aradi Uránia mozgószínház „Sámson, a vaskező” második részét. Pénteken mutatja be az aradi Uránia mozgószínház utóljára a „Sámson, a vaskező” c. kalandorfilmet Luciano Albertinivel a főszerepben. Az utólráhetetlen Luciano Albertini egy mozgókéony riportert személyesít meg e filmben, aki mint pompás nyomozó, egy pazar kaland központjába kerül. Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

xx „A fehér pillangó” az aradi Apollóban. Ma, csütörtökön „A fehér pillangó” című hatfelvonásos nagyhatású művészdrámát mutatja be az aradi Apolló. Az izgalmas és érdekes mesészövevű filmregény valósággal lebilincseli a nézőt. A főszerepeket Barbara Marr és Conway Tearla kitűnő amerikai filmművészek játsszák. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

Feladós szerkesztő:
RETHY JOZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

A feltűnés megvontója minden élethelyzetben!
Gyors és biztos segítséget nyújtanak ez ellen

Bayer
Aspirin
tabletták.

Csak az eredeti csomagolást vásároljuk (6 vagy 20 tablettát tartalmazó) a fehér-zöld-piros persill-lyeggel ellátva!

! ÉLŐMÁJ !
kapható
Luttwák József
égnél Arad.

Az aradi APOLLOBAN

ma, csütörtöktől

Fehér pillangó

Az idei szezon legpazarabb társadalmi filmje.

Főszerepben: BARBARA LA MARR
a legbájosabb amerikai színésznő.

Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

„Wimpassing”
sár- és hócipők
a legjobbak
esillagalaku piros védjeggyel!

6690 Lloyd-Express.

Női- és férfi télikabát és ruhaszövetek, divatsejmek, silskin plüssök, ruha- és kalapbársonyok meglepő olcsó árban:

RENAISSANCE

divatáruházában Arad,
Str. Bratianu (Minorita) palota.

Női és leányka téli kabátok nagy választékban mélyen leszállított árban kaphatók:
Juliu PLESZ Gyula

Arad, Col. Firioi (Vörösmarty-u.) A színház hátsó bejáratával szemben. < bégnél > Versenyképességgemről győződjön meg mindenki, saját érdekében. Minden vásárló egy csinos ajándékot kap! Kérem a címre figyelni. Kirakataimat szíveskedjék megtekinteni saját érdekében.

Csillárok, villanyógók, éjjeli szekrény, lámpák, gramofonok (Eufon) lemezek legelősbba n:

VARGA si ROSENFELD
 villamosági vállalat A R A D. Bul. Regina Maria No. 16

NYILTTÉR.

E rovat miatt kúszottokért nem vállalunk felelősséget.

Avarfy Ferenc a maga és az összes rokonság nevében mély gyászszal jelenti, egyetlen testvére

Dr. Avarfy Károly,

nyuz. kuriai bírónak,

életének 90-ik évében, hosszas szenvedés után november hó 24-én történt gyászos elhunytát.

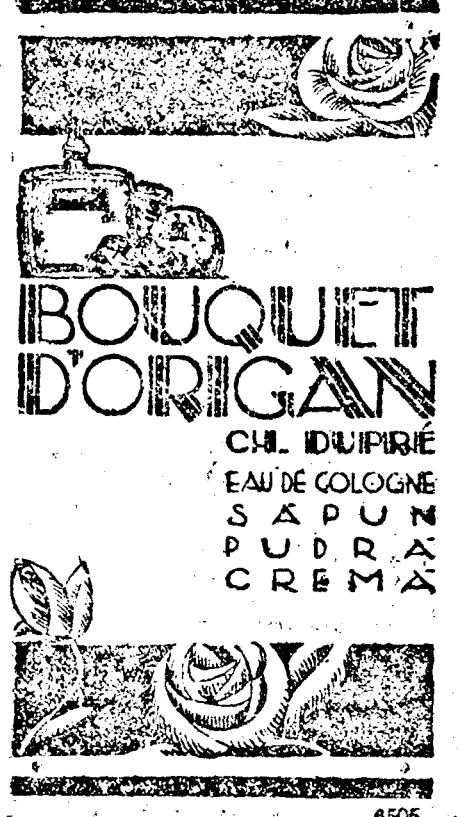
A megboldogult hűlt testvére e hó 26-án délután 4 órakor lesz a felső temető halottas házában a római kath. egyház szertartása szerint beszentelve és ugyanott a családi sírkertben nyugalomra helyezve.

Az engesztelő szertmise áldozat december hó 3-án délelőtt 9 órakor lesz a Minorita-rend templomában az egkek Urának bemutatva.

Béke hámvairal

Arad, 1925. nov. 24.

Avarfy Sarolta, dr. Avarfy Elek, Kelecsényi Ferenc, Kelecsényi Márta, Hámos Lajosné szül. Avarfy Melánia, unokaöccsei és hugai. Özv. Avarfy Imréné szül. Haller Etelka, özv. Avarfy Gyuláné szül. Roth Anna, sógoróni.

Nagy fűtőtakarítás!
 Mindenki siessen beszerezni a Zsiguczy-féle kipróbált fűtőkályhát **Hammer Zsigmond** lakatos, varrógép- és kerékpár üzletében Arad, Bul. Reg. Ferdinand 27. (Boros B.-t.)

Legszebb karácsonyi ajándék egy életnagysága fényképnagyítás 150.- lej
 bármely fénykép után. Eredeti olajfestmények tájkép, kérettel 100 lejtől feljebb. Állandó kiállítás megtekinthető díjtalanul! **BRADON** Arad, Calea Barauiului 3. (Asztalos S.-ucca)

Szóna
 Kocsiszámra, házhoz szállítva, méteré mássánsként 250.- lejért kapható. Megrendeléseket felvesz Gyöffy „Mures” Irodája Arad, Strada Unirei (Fehér S.-u.) 15207

Bank-kölcsönöket helybeli ingatlanokra első helyi betétként folyósítanak! **HAA SZ** Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12.

Ha cipőt olcsón akar venni, keresse fel Arad legelőkelőbb közönségének bevásárlási forrását: **Meizer József** Arad, Strada Bratiana (Weitzer J.-ucca).

Kiadó lakás!
 Belváros legmodernebb magánháza, 4 szoba, elő, fürdőszoba, parkettás lakással, 3 évre bérbeadó. — Megyázott: **Urmas-Iroda** Arad, főpostával szemben.

Mindenki jól jár, ha cipőszükségletét Bardocz és Müller férfi-, női- és gyermekcipőüzletében Arad, Str. Metianu (Forray-ucca) 3. sz. alatt szerzi be. Tartós cipők nagy választékban, Olcsó árak. Hő-, sár- és kóztóló raktáron. Sportegylet tagjai 5% árkedvezményt kapnak. 7134

Ha olcsó és jó minőségű cipőt akar venni, keresse fel **Jusztin Olariu & Comp.** cipőüzletét Arad, 6630 Bulv. Reg. Ferdinand (Boros B.-t) 47. sz., ahol csak saját készítményű cipőket tart raktáron

Házhelyek Kádás-telep Arad, Str. Coanda (Borona-ucca) folytatása. **18.000 lejtől telfelé eladó!** 7050 **2 évi részletfizetés** mellett. Értekezni: Kádás, Arad, Strada George Ionescu 9-11 (gróf Károlyi-u.) és Str. Ureche (Kismolnár-ucca) 44. sz. **Ne mulassza el megnézni!!!**

Magánház a Str. Sava Raicu (György-uccában), mely áll 4 szoba és mellékhelyiségekből, nagy kerttel, azonnal beköltözhető, kedv. fiz. feltételek mellett. **Ugyanott 200 □-es telek 50.000 lejért eladó.** **Leitner mérnök** Arad, P. Mihai Viteazul (Ferenc-t.) 10.

Eladó állatvácár közelében a Birkás-dűlő 3. szám alatti téglyagárdában: 4-dab. feős tehén, takarmányrépa, kukorica szár, tetőfedéshez és kádárok részére sás és egyéb gazdasági tárgyak. 7065

200 négyzetöles telek a Str. Sava Raicu (György-uccában) 6000 **50.000 lejért eladó.** **LEITNER mérnök** Arad, Plaja Mihai Viteazul 10.

JANKY LAJOS szőrmeárúháza aradi fiókjá Arad, Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-ucca) 6. sz. alatt **MEGNYILT.** Rendkívül olcsó árak mindenféle kész szőrmeákban, bundákban és sportkabátokban. Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek. 9041

Villanyvilágítási berendezéseket, kerékpár és varrógépjavításokat felelősség mellett jutányos árért elfogad SCHWARCZ ARPAD
 villanyműszerész ARAD, Str. Brancoviciu (Lázár Vilmos-u.) Csillárok, kerékpár és varrógép alkatrészek állandóan raktáron

Hölgyek és masamódnók figyelmebe! Klein Simon női kalapgyári lerakata Arad, Hétfőn reggel nyílt meg Piata A. Iancu (Szabadság-tér) 21.

Vétel kötelezettség nélkül kérjük a hölgyközönséget, hogy győződjön meg a legdivatosabb női kalapok LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSÁRÓL. Városi megyei és állami tisztviselők, valamint szervezett munkások családtagjai 10% engedményben részesülnek a kirakati árból. — NŐI FILCKALAP ÁTALAKÍTÁS 80 LEL. ingyen baba-kalapot kap, aki KLEIN-féle kalapot visel. 15208

APRO HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat csak azután számítjuk. — Minden szó hirdetésre ára hétköznap 3 lej — hétvégén 4 lej — Vasnapon 6 lej, illetve 8 lej. — A vasnapon 6 lej kivételével az apróhirdetéseket díjat csak azután számítjuk. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesznak fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 30 lej, vasnapon 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket visszavonja, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden esetben megváltoztatásra, illetve helyesbítésre kötelezi. — Hirdetéseket telefon útján is fogadjuk. — Telefon száma 151. * * * * *

Levelezés.

„GIZI, RÓZSI igen.” 7132
 „3000”. Haragszom, miért csapott be? Bába. 7139
 CSÜTÖRTÖKÖN jelzett helyen város „Barna 20” jelige. 7144

HAVONTA 4 napot töltök Aradon. Oly feltétel nélkül korekt urihölgynek keresem diszkrét társaságát, akivel az időmet kellemesen eltölthetem. Fényképes levelet „Gyáros 8000” jeligére az Aradi Közlöny kiadójába kérek, pontos címmel visszazáraztatás esetére diszkréció biztosítva. 7141

FIATAL, elvált úrnő saját lakással rendelkező, unalmas estéit megosztaná diszkrét gavalier uriemberrel. Leveléket „Hullanak a falevelek” jeligére az Aradi Közlöny kiadójába kér. 7146

Alkalmazás.

KÖNYVELESBEN, levelezésben teljesen jártas fiatalember román, német nyelvismerettel azonnali belépésre megfélelő állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7109
 FÜSZERSZAKMÁBAN jártas ügyes segéd azonnali belépésre keresetetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 7114
 KERESÉK egy perfect magyar-német levelezőnt azonnali belépésre, ki a könyvelésben is jártas. Brandesz ékszergyár Arad, Piata Avram Iancu. 7130

Lakás.

IRODAHELYISÉG BÉRBEADÓ. Felvilágosítást Arad, Str. Consistorului 9-10. 7136
 KIADÓ két szoba butorozva. Iródnak alkalmas. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7137

EGY nagy szoba, konyha, üvegezett folyósos lakás Ujmikélakán kiadó, lépés nélkül azonnal elfoglalható. Értekezhetni délután 5 órától. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7143

Vétel és eladás.

RÉVAI LEXIKON műveltség könyvtára. Igen olcsón kapható kárpis papírkönyveskedésében Arad, Bulv. Regele Ferdinand 21. szám. 1114
 LÁBZSÁK, szőrme kabátok, perzsaszőnyegek, régi szekrények, szalónok, uriszoba, ebédlő és hálóberendezések, tükrök, fotelok, íróasztal, asztalnemű, függönyök, kézimunkák, dísz tárgyak, futószőnyeg, vitrin tárgyak, virágállvány, régi órák, rézagy, rézmosdó stb. eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány)-ucca I. em., jobb. 1000
 ELSŐRENDŰ zongora eladó. Cím Berg-hamerné Arad, Str. Mărășesti 68. 7133

Ingatlan.

SAROKHÁZ jóforgalmu fűszerüzlettel azonnal elfoglalható lakással eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 7113

KISEBB magánház Ujmicelacán, a sporttelep mellett elfoglalható lakással sürgősen eladó. Cím Hotel Central portása Arad. 7142

Uzletok.

UZLETHELYISÉGEK, raktárak, pincék, műhelyek azonnalra kiadók! Arad, Piata Mihai Viteazul (Ferenctér—Karolina-u. sarok) No. 13. Dr. Müller Vendel László ügyvédnél. 7082

Oktatás.

KERESK. SZAKOKTATÁS. Gyorsírás, gépirás, kettős könyvvitel, román-, magyar- és német nyelven, 4-5 havi tanfolyamban, 15 év óta bevált gyakorlati módszer szerint, december 3-án veszi kezdetét. Napali és esti tanfolyam. Jelentkezés és információ: Engelné, Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-u.) 2. 7073

GIMNAZIUMI tanulókat vizsgára előkészíték a lakásomon és házhoz is megyek. Arad, Csanádi-palota II. em., 43. 7145

Különféle.

ELVESZETT egy ridköl Cubik Anna személynazonossági irataival együtt. Becsületes megtaláló adja le Sága, Str. Rea Sylvia 45. sz. alá. 7140

Is hat benzinnmotor, vaskocsira szerelve, körfűrészes, „Gaumont” mozigép felőrerősítéssel eladó. „Fotó” Arad, Str. Eminescu 3. (Deák Ferenc-u.)

Penieken, a hó 27-én reggel 9 órakor élőhal
 kapható az aradi halpiacon. 160
 Luttwak és Eckstein halkereskedők

Házhelyek: jutányos áron a Str. Fabrica No. 27., 29. szám alatt. Továbbá egyarott 1000 3-les telek gyárüzemnek megfelelő épületekkel eladó vagy bérbeadó. Bővebbet: Kalász János bérüzletében, Arad, Piata Avram Iancu No. 3.

FOTOGRAFÁL ÖN?
 Szerezze be akkor fényképezési szükségleteit „HUBERTUS-NAL BUCURESTIBEN!” Ön elsőrendű árut vásárol mérésekelt áronon és ezenkívül még kilátása van rá, hogy az alatt felsorolt értékes tárgyak egyikét ingyen kapja: 5900
 1 arany Omega óra ... .. 15.000 L. értékben.
 1 luxus-Tropfen fényképező-kamara ... 20.000 L. értékben.
 1 Hamerless-féle vadászfegyver ... .. 12.000 L. értékben.
 Részletes felvilágosítást és árjegyzékét 2 lej portó ellenében küld:
 „HUBERTUS” BUCURESTI, STR. BELVEDERE 2.

ELVESZETT egy farkaskutyta, Ripi névre hallgat. Becsületes megtaláló jutalom ellenében Arad, Piata Luther No. 2. földszint 5. sz. adja le. 7147

Szőnyegek
 ebédlők és uriszobák (szalónok) részére, futószőnyegek, szalón-takarók, függönyök, butor szövetek, ág- asztalgarnitúrák, matrac gradli
LISSEM
 női confectionéruházában
 Arad, P. Avram Iancu (Szabadság-tér) 2.

LICHTWITZ

LIQUEURS
 Nem kerülül lejjö az „Aradi Közlöny” anyge száma csak 2 lej 30 banibz, ha elfizeti

Kérje Ön mindent a hírneves angol HORNIMAN teát.
 Verzerképviselőt és lerakat:
 Otto & Alfréd Herzog Akt. Ges.
 Bukarest, Pasagiul Comedia 2. 6728

PÉNZT SPÓROL, ha ruhaszükségletét most szerzi be:
 Bőr kabát ... .. eddig L. 5500 most L. 4600
 Szőrmés bekecs eddig L. 4800 most L. 3850
 Téli felöltő ... eddig L. 3500 most L. 2800
 Téli férfi öltöny eddig L. 2500 most L. 1900
 Gummi kabát ... eddig L. 960 most L. 880
 Gyermek gummi kabát eddig L. 760 most L. 600
MUZSAY-nál
 ARADON, a színházszal szemben.

Három nap alatt
 eltűnnek szepiők, májfoltok, bőratkák, arc- és kéz-vörösség a
 6978
MADELAINE creme
 használatá által ◀▶ Készíti:
Dr. FÖLDES és HEHS, HEHS VILMOS
 Arad, Str. Brancoviciu Lázár V. uccán.

Longines Schaffhausen Omega Zenith D o x a férfi arany órák és arany női karórák nagy választékban **Hartmann Kálmán** ékszerésznél Arad, Minorita-palota.